

Upravištvost: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifi.

Ptuj

Letos se dopolni petindvajseto leto, odkar je Ptuj zaslovel v slovenskem življenju. Mesec september 1908. leta je dal do takrat malo pomembnemu pokrajinskemu mestu glas, ki je segal daleč preko njegovega pomena, ki je prodrl po vsej bivši avstro-ogrski monarhiji in ki se je čul celo daleč v inozemstvo. Bil je prvi signal velikih dogodkov, katastrofe, ki se je pripravljala. Obenem pa signal tlačenemu avstrijskemu slovanstvu, da se bliža odločilna bitka.

Danes je razmeroma le še malo ljudi, ki bi iz lastnega doživljanja mogli prav prepoznati takratne dogodke, posebno pa Slovencev ni mnogo, ki bi se zavedali mejnika, ki je bil leta 1908. v Ptuj za-
sajen in nekaj dni kasneje v Ljubljani utrjen. Naša mlada generacija pa sploh jedva pojmuje, kaj je bil narodnostni boj v onih časih, kaj je pomenila obupna obramba malega slovenskega naroda, kateremu je pangermanizem zapisal smrt, ker se mu je slovenska zemlja stavila na pot pri prodiranju proti obalam Sredozemskega morja. Bartscheva knjiga »Das deutsche Leid« in verna Kraigherjeva slika o »Kontrolorju Škrobarju« sta danes pol pozabljeni, pol nezaznani, pol neizumljeni na heroično in obenem tragično dobo, ko je v resnici šlo za vprašanje, kje bo potegnjena severna meja bodoče Jugoslavije. In za Jugoslavijo je šlo že takrat, akoravno se sodobniki tega niti niso jasno zavedali.

Leto 1908. se je začelo za Slovence v političnem mrtviču. Leto dni poprej so se bile izvršile splošne volitve v avstrijski državni zbor, — prvokrat na široki demokratiški podlagi splošne in enake volilne pravice. V takratni volivodni Kranjski je Slovenska ljudska stranka razen ljubljanskega dobila vse mandate, na Spodnjem Štajerskem pa sta prodrla dva napredna nacionalna kandidata. Slovenska štajerska je dolgo čvala narodno slovo in nacionalni element je prinašal žrtve in prid klerikalizmu, ker se je po pravici bal nacionalne škode. Toda obvestnost šušteršičevih učencev je preveč obremenila samozatajevanje narodne inteligence in je zavestno provocirala ločitev duhov. Prvi poskus klerikalnega monopoliziranja štajerske slovenske politike se ni obnesel, zato je bila po deloma izgubljeni bitki borbenost Korošice vojske tem ostrejša. Ni jemala več ozirov napram narodni inteligenci, ki se je v mestih in trgih z največjo poštvalnostjo in vsem idealizmom borila proti vsenemškemu navalu in v teh naravnih trdnjavah opravljala narodno obrambo tudi za kmečko podeželje, katere so reklamirali zase Mahničevi in šušteršičevi sledbeniki. Novo situacijo so s škodoželjnim veseljem izrabili velikonemški voditelji in so v zvezi z avstrijsko vlado jemali postojanko za postojanko. Spodnještajerski nemškutariji je šla pšenica v klasje kakor nikdar prej.

Ptuj je bil tipična osrednja »očka« velikonemškega prodiranja. Sredi čisto slovenskega okolja si je znal pridobiti ne samo veljavo v mestu, nego tudi v slovenski kmečki okolici. Vinski magnati, ki so do obuhubiranja eksploatirali rale haloške in slovenjgoriške kmete; trgovci z deželnimi pridelki in kmetijskim potrebščinami so si polnili blagajne, obenem z blagom pa so kupovali tudi slovenske duše in prodajali demoralizacijo. Na čelu ptujske občine in ptujskega okraja je stal trgovec Jožef Orng, mož slovenskega poklenja in prvovrsten organizatorski in gospodarski talent. Imel je zveze in ugled v avstrijskih vladnih krogih in zaslobo pri nosilcih nemške ekspanzije. Ni čudno, da se je razvil v absolutnega lokalnega mogotca in bil merodajen za pomembna prizadevanja v vzhodnem delu štajerske slovensko-nemške jezikovne meje. Nameščanja državnih uradnikov v Ptuj so se vršila po njegovem diktatu, južna železnica se je razvala po njegovih direktivah, poslovni svet pa je bil odvisen od njegovih denarnih in kreditnih zvez. Tako se je razvil Ptuj v nemško nacionalno bojno postojanko prvega reda.

V to oblastno sfero je posegla Ciril Metodova družba z napovedjo glavne skupščine, ki naj bi bila dvajsetletnica njenega prvega ptujskega zborovanja. Za Nemce ni bilo nikakega povoda za razburjanje, kajti nameravane niso bile nobene javne manifestacije in se je imel vršiti občni zbor v zaprtih prostorih Narodnega doma. Toda baš istega leta je objestna velenemška politika izdala parolo: »Nemci moramo obvladati ulice« in nedolžno slovensko zborovanje je bilo dobrodošlo povod, da se statura prvi nemški eksempl. Ptujski občinski svet je sklenil protestno resolucijo proti »napadu na nemški značaj Ptuj«. Za dan skupščine CMD so sklicali protestni shod, na katerem je imel nositi zvonce nemški kričar poslanec Malik. Organiziral se je prihod »bojevnikov« iz vseh spodnještajerskih nemških gnezid in celo iz Grada. Program dneva je izrecno vseboval »sprejem gostov pri vseh vlakih«. Seveda slovenskih gostov.

Program je bil točno izveden. Ni tu nista, da bi opisovali ručne in skandalozne detaje takratnega načina nemške borbe. Dovolj je, da konstatiramo re-

SPOR MED NEMČIJO IN AVSTRIJO DOZOREVA K ODLOČITVI

Po radiju se nemška ofenziva nadaljuje, ob meji se množe krvavi incidenti — Avstrijska vlada prehaja v ofenzivo

Dunaj, 14. avgusta. r. Sinoči okrog 10. je priredila monakovska radiopostaja zopet novo protiaustrijsko »predavanje«. Govoril je bivši vodja štajerskih narodnih socialistov Fritz Knaus, ki je nedavno pobegnil v Nemčijo. Njegov govor je trajal skoro celo uro. Posluševal se je najostrejših izrazov in današnji dunajski listi pišejo, da je bil njegov govor prava orgija psov in grobiš. Člane vlade je imenoval »črne izdajalce«.

V dunajskih krogih je izzval ta najnovejši napad, kateremu se je pridružilo več aj tudi več novih incidentov na avstrijsko-nemški meji, silno ogorčenje, ker je sedaj jasno, da Hitlerjevci kljub intervencijam velesil ne mislijo odnehati. V vladnih krogih izjavljajo, da je sedaj mera polna ter da bo avstrijska vlada vložila oficijsko pritožbo proti Nemčiji pri Društvu narodov in o tem obvestila tudi vse velesile.

O mejnih incidentih, ki so se izvršili v teku večerajšnjega dne ob avstrijsko-nemški meji, poročajo listi: Pri Kolbensteinu so nemški obmejni stražniki streljali na avstrijsko pomožno policijo, pri čemer sta bila dva Avstrijca precej nevarno ranjena. Skoraj istočasno so z nemške strani obstreljevali tudi straže pri municijem skladišču v Kössenu. K sreči ni bil nihče ranjen. V Erpfendorfu so narodni socialisti poizkušali napasti tamosnje orožnike in jih izvesti v nastavljeni past, kar pa se jim ni posrečilo. Največje razburjenje pa je vzbudila vest, da je bavarska vlada ukinila tako zvani obmejni promet tudi v onih krajih, kjer doslej ni bilo nikakih incidentov. V prvi vrsti so prizadeti kraji, ki so doslej skoraj večino živil dobavljali iz Bavarske. Meja proti Solnogradu in Kufsteinu pa je hermetično zaprta. Ta odlok bavarske vlade je še bolj poostrel obstoječo napetost med Avstrijo in Nemčijo.

Poluradna »Reichspost« priobčuje danes dokumente, ki o njih zatrjuje, da so popolnoma verodostojni. Iz dokumentov sledi, da je tajna organizacija nacionalno socialistične stranke, ki so jo pred kratkim odkrili na Dunaju, dopisovala z uradom za zunanje zadeve nacionalno socialistične stranke v Berlinu s posredovanjem nemškega poslaštva na Dunaju.

Dokumenti o krivdi nemške vlade

Dunaj, 14. avgusta. g. »Reichspost« je izdala danes popoldne posebno izdajo, ki vsebuje listine in spise o zaroti proti Avstriji. Že v svoji današnji običajni izdaji poudarja list, da je postalo vsako publicistično zatajevanje za bodoče brezpredmetno zaradi tega, ker se v nemškem radiju kljub vsem obljubam dnevno in celo v poostreni obliki z vsvo odgovornostjo odločilnih nemških krogov nadaljuje hujkanje proti Avstriji. Za listine in spise, ki jih list objavlja v posebni izdaji, prevzema »rečeno vsvo odgovornost. Listine se nanašajo na poročevalsko službo ter na organizacijo in protizakonito kurirsko službo narodnih socialistov. Razen tega vsebujejo obširno situacijsko poročilo iz Berlina, kakor tudi razkritja o organizaciji avstrijskih narodno-socialističnih napadalnih oddelkov na Bavarskem. V nadaljevanju so med objavljenimi spisi tudi podatki o razmerju narodnih socialistov do Madžarske, kjer menda tudi ni vse v redu. »Reichspost« povzema iz vsega objavljenega gradiva naslednje ugotovitve:

Avstrijska narodno-socialistična stranka je po prepovedi političnega udejstvovanja ustvarila protizakonito organizacijo za nadaljevanje svojega prevratnega delovanja. Ta tajna organizacija se je skrla pod krinko »Društva za kulturno sodelovanje v vzhodni in južni Evropi« in »Korespondence srednjeevropskega tiskovnega urada«, čiga vodstvo so, kakor znano, pred nekaj dnevi odkrili v notranjem delu mesta. Oba dva urada sta bila v neposrednem stiku z zunanje-političnim uradom vrhovnega vodstva narodno-socialistične stranke v Berlinu, ki je neposredno podrejeno državne kancelariji Hitlerju. Že iz teh dejstev je razvidna dalekosežna odgovornost Nemčije za delovanje protizakonite narodno-socialistične organizacije v Avstriji.

zultat: ponižanje in razžaljenje avtohtonega slovenskega prebivalstva.

Toda nasilno ponižanje je prineslo blagoslov. Ni se samo razmahnilo domače, v letargiji živeče in po prijaznih frazah usipavano prebivalstvo, rodilo se je spoznanje, da je z nemštvom in avstrijstvom vsak sporazum nemogoč in da je naša rešitev le v skupnem odporu in v tesni zvezi z brati na slovenskem jugu. Se je bilo treba uličnih bojev in še je morala teči v Ljubljani mučniška kri, da je bilo spoznanje popolno. Toda leta 1908. se je pretrgalo zagrinjalo in prvi klic na slovenski prelom z avstrijsko preteklostjo je dal Ptuj. V tem leži njegov pomen v naši politični zgodovini in zato je svečana proslava petindvajsetletnice onih dogodkov velik nacionalni jubilej. Ne samo slovenski, tudi jugoslovenski.

Ta podzemna organizacija avstrijskih narodnih socialistov pa ni bila samo v zvezi z odgovornimi mesti v Nemčiji, temveč tudi z nekimi oficijskim, v Avstriji delujočim zastopnikom, ki jo je nepobito podpiral. »Reichspost« meni s tem nemško poslaštvo na Dunaju. Posebno ostro nastopa list tudi zoper razne formacije, ki so jih v Nemčiji ustanovili avstrijski narodno-socialistični begunci.

Kakor se je izvedelo, ima policija v rokah okoli tisoč raznih spisov, ki jih je zaplenila v narodno-socialistični centrali. Mnogi izmed njih so šifrirani in jih za enkrat še ni bilo mogoče raztolmačiti. Razkritja v »Reichsposti« imajo očividno namen opozoriti svetovno javnost na veliko nevarnost in popolno odgovornost, ki jo ima nemška državna vlada za hujkanje proti Avstriji. Avstrija daje s tem velesilam novo podlago za razpravljanje o tej zadevi.

Londonski listi zahtevajo energične ukrepe

London, 14. avgusta r. Nadaljevanje protiaustrijske kampanje po nemškem radiju vzbuja v tukajšnjih političnih krogih vedno večje ogorčenje. Listi poudarjajo, a prihaja odgovor na francosko-angleško demaršo ne iz Berlina, marveč iz monakovske radio-postaje.

»Observer« vprašuje, kaj bodo velesile storile. Narodni socialisti danes operirajo še s propagando po ra iju, morda že jutri bodo operirali z vojsko in kanoni. Zato je nujno potrebno, da store velesile energične korake, da se zaščiti mir v Evropi, ki ga spravlja Nemčija v resno nevarnost.

»Sunday Times« beležijo, da početje Hitlerjevcev v angleški javnosti ni ostalo neopazeno, a tudi odgovorni krogi se podrobno bavijo s temi konflikt. List pravi, da se vrši izmenjava misli med Londonom, Parizom in Rimom glede nadaljnjih skupnih korakov. Zdi se, da je za enkrat v ospredju predlog, naj bi se zadeva predložila Društvu narodov. Proti temu se po-

Nemški nadškof poziva k pokorščini Hitlerju Senzacionalna okrožnica kardinala Bertrama — »Državna avtoriteta je božji dar!«

Berlin, 14. avgusta r. Vratislavski nadškof kardinal Bertram, ki je predsedoval škofovski konferenci v Fuldi, na kateri je bilo izdano pastirsko pismo nemških škofov za pozitivno sodelovanje s Hitlerjevim režimom, je izdal okrožnico na vse katoliške teologe, ki pa velja seveda tudi za ves ostali katoliški kler v Nemčiji. V okrožnici pojasnjuje kakor z zadovoljstvom beležijo berlinski listi, osnovne smernice politike katoliške cerkve v Nemčiji. »V državni avtoriteti«, poudarja nadškof Bertram v tej okrožnici med drugim, »mora gledati vsak katoličan božji dar, čigar vrednost ni odvisna od izprememb v osebah, ki so nosilci te avtoritete. Iz tega izvira nujni zaključek, da je pokorščina do državne avtoritete božja volja.

Kot velik božji dar se mora smatrati tudi vse drugo, kar je bog velikega in silnega podell domovini in narodu. Mi cenimo te božje darove s tem večjo samozvestjo, kolikor bolj bedasti so očitki, da nimamo pravega nacionalnega smisla. Delo katoliških organizacij za blagostanje v predvojni dobi ter statistika žrtev med svetovno vojno dajejo najboljši odgovor na take bahalše očitke.

Ob sklepu svoje okrožnice kardinal Bertram odločno zavrača sum, da bi katoliška cerkev ne mislila iskreno s svojim vstopom v novo ustvarjeni državni red v Nemčiji. »Cerkve sprejema novi red z zaupanjem v boga in z veselo zavestjo, da bo baš sedaj lahko v polni meri izvršila svoje naloge.

Ta izjava najvišjega predstavnika katoliške cerkve v Nemčiji je izzvala v narodno-socialističnih krogih veliko zadovoljstvo, ker smatrajo, da je to dovolj jase dokaz, da hoče katoliška cerkev brezpozorno podpirati Hitlerjev režim.

Zato še s prav posebnim zadovoljstvom beležijo tudi vest, da bo kongres narodno-

Mnogo se bo še letos o Ptuj govorilo in pisalo. Prav je tako. Treba je, da se vsaj v jubilejnem letu obnovi spomin, zlasti za nas, ki radi pozabljamo. Tem bolj nujno je to danes, ko vidimo, kako je v Nemčiji zopet in v še hujši obliki zavladal isti barbarski duh, ki je pred in med vojno pridigal uničenje vsega, kar se prostovoljno ne vda v suženstvo. Še vse drugače kakor pred 25 leti bi danes ravnali z nami, ako bi nas imeli v svoji oblasti!

Spomin na ptujske dogodke pred četrto stoletje, na takratno naše ponižanje in trpljenje nam mora vlti še krepkejšo voljo za pozitivno nacionalno delo. Zlasti pa mora v nas vseh obnoviti zavest, da smo se oteli iz brezupnega tlačenstva samo z močjo jugoslovenske skupnosti.

javljajo sicer resni pomisleki, toda ako zahteva intervencijo Društva narodov Avstrija sama, se temu ne bo mogel nihče upirati.

»Daily Chronicle« naštevava vse, kar počno Hitlerjevci, in posebno obsoja vmešavanje nemške vlade v avstrijske notranje zadeve.

»Daily Telegraph« misli, da mora vlada brez odloga izdati potrebne ukrepe. Na prepričilo propagandno rovarjenje, ki ga vrši monakovska radijska postaja proti Avstriji.

Tajna pogajanja v švici

Na nevtralnih tleh so se sestali nemški in avstrijski emisarji — Hitlerjevci pogoji

Dunaj, 14. avgusta. r. Današnji »Der Morgen« objavlja na uvodnem mestu senzacijo vzbujajočo vest, da kažejo razni znaki kljub nadaljevanju protiaustrijske propagande v nemškem radiju na pripravljajočo se preokret v Berlinu. List naglašava, da so v berlinskih krogih začeli uvidevati, da jim grozi velika škoda v zunanje-političnem pogledu ter da sedaj na tihem že mrzlično iščejo izhoda iz te zagate. To se opaža tudi v gotovem delu nemškega tiska, ki je še pred par dnevi objavljaj najhujše napade na Avstrijo, dočim piše sedaj nankrat zelo pomirljivo. List navaja zlasti pisanje »Germanie«, ki velja za organ podkancelarja Papena in je bila še ves prejšnji teden na čelu protiaustrijske gonje. V nedeljski številki pa je objavila pomirljiv članek, v katerem piše, da ne more biti ne v Avstriji, ne v Nemčiji nobenega državnika, ki bi hotel gnati spor na ostrino. Saj so morali že na obeh straneh spoznati, kako nevarnosti je že rodil ta konflikt. List končno naglašava, da je Berlin vselej pripravljen ponuditi roko v spravo, samo, če bi imel gotovost, da ta roka ne bo zavrnjena.

»Der Morgen« dalje poroča, da so se v švici zadnje dni vršili tajni sestanki med odposlanci nemške vlade in nekimi avstrij-

»Daily Herald«, pa naglašava, da so pariška, londonska in rimska vlada od 11. t. m. v neprestanih zvezah in da so sklenile, da bodo v najkrajšem času ponovno, a mnogo bolj energično intervenirale v Berlinu.

Na kolena pred valptovim klobukom?

Pariz, 14. avgusta. AA. Iz Berlina poročajo, da so vsi tujci, ki prisostvujejo kakšni Hitlerjevski manifestaciji, izpostavljeni veliki nevarnosti, ako ne pozdravijo zastave s kljukastim križem. Najmanj, kar se jim pripeti, je, da jih drhal pretepe. Tako so večeraj Hitlerjevci napadli nekega Francoza, ker je Hitlerjevsko zastavo pozdravil samo s tem, da se je odkril, ni pa obenem iztegnil desnice v Hitlerjevski pozdrav. Hitlerjevci, ki so bili v njegovi bližini, so ga pretepli in se mu je komaj posrečilo, da jim je ušel. Podobno se je zgodilo v Stuttgartu nekemu ameriškemu novinarju, ki ni dvignil roke, ko so nesli mimo njega zastavo s kljukastim križem.

skimi emisarji. Nemška vlada je potom teh emisarjev sporočila svoje pogoje za spravo. Hitlerjevci ne zahtevajo niti odstopa Dollfusove vlade, niti vstopa narodnih socialistov v vlado, niti kakih drugih političnih pogojev. Edino, kar zahtevajo, je, da naj avstrijska vlada takoj ustavi objavo poročil o resničnem položaju v Nemčiji, za kar so pripravljeni takoj prekiniti svojo propagando v radiju. Toda sprico besedolomstva, ki ga je že ponovno pokazala berlinska vlada, »Der Morgen« ne veruje na uspeh teh tajnih pogajanj in jih smatra samo za manevar, ki naj bi uspal čuječnost in odpornost avstrijskih krogov. Odnosaji med Avstrijo in Nemčijo morejo postati normalni le tedaj, zaključuje list svoja izvajanja, če bo Hitlerjevo »tretje carstvo« docela prenehalo s svojo politiko nasilja.

Pariz, 14. avgusta. g. »Paris Soir« beleži vesti o zaupnih pogajanjih na švicarskih tleh med nekaterimi avstrijskimi osebnostmi in nemškimi emisarji. List vidi v tem hudo nevarnost za avstrijsko odpornost. Čeprav bi se hotela Dollfusova vlada in Heimwehr upirati do zadnjega diha, bi bilo to najbrže težko izvedljivo, če se bodo njihove sile cepile.

Herriot v Sofiji

Sofija, 14. avgusta. p. Danes se je ves dan nadaljeval kongres radikalne demokratične antante. Herriot se današnje seje kongresa ni udeležil, marveč je vračal obisk ministrom, ki so bili večeraj popoldne pri njem. Posečil je poljedelskega ministra Muravjeva, prosvetnega ministra dr. Bojadžijeva in trgovinskega ministra Gičeva. Bil je tudi v zunanjem ministrstvu. V spremstvu ministrskega predsednika Mušanova se je nato odpeljal na sofijski magistrat, kjer so priredili njemu na čast svečano občinsko sejo. Herriota so izvolili za častnega sofijskega meščana. Sofijski župan Orasakov je v daljšem govoru opisal Herriotove zasluge za Bolgarijo. Herriot se je toplo zahvalil za izkazane mu časti. Po svečani seji je bil v »Union-klubu« banket. Novinarjem Herriot tudi danes ni hotel dati nikake izjave političnega značaja. Jutri popoldne odpotuje iz Sofije v Carigrad, od tam v Ankaru.

Zopet atentat v Bolgariji

Sofija, 14. avgusta p. Sinoči je bil izvršen v Burgasu nov bombni atentat. Neznanci so vrzeli bombo na dvorišče uglednega meščana Konstantina Atanasova. Bomba je eksplozirala in napravila mnogo materialne škode. Človeških žrtve k sreči ni bilo.

Velik gozdni požar v Franciji

Pariz, 14. avgusta. g. V okolici Toura so v zadnjih 48 urah izbruhnili novi ogromni gozdni požari. Dosedaj je ogenj uničil okoli 6000 hektarjev gozda. Ker se ogenj še vedno širi, je v nevarnosti tudi več krajev, ki so jih morali že deloma izprazniti.

Masaryk o misiji krščanskih cerkev

Velike narodne svečanosti na Slovaškem — Ponosrečena demonstracija Hlinkovih separatistov

Bratislava, 14. avgusta. gh. V navzočnosti 80.000 udeležencev se je vršila večeraj na letališču v Nitri na Slovaškem proslava 1100letnice, odkar je slovaški knez Pribina zgradil prvo cerkev v Srednji Evropi. Svečanosti so prisostvovali razen ministrskega predsednika Malynetra številni drugi ministri in razni visoki cerkveni dostojanstveniki, med njimi beograjski nadškof dr. Rodić, mostareški škof Mičić, varšavski nadškof Hlond in drugi.

Pred otvoritvijo oficalnega sporeda so začeli pristajati Hlinkove stranke vzklikati, naj bi govoril njihov vodja pater Hlinka. Ker so se drugi temu upirali, je bila nekaj časa nevarnost, da bo prišlo do spopada. Ministru Hodži na sam je posrečilo množice pomiriti in on sam je novabil Hlinko na govorniški oder. Hlinka je imel nato kratek govor, v katerem je razvijal svoj avtonomistični program.

Za Hlinko je govoril predsednik slavnostnega odbora, slovaški deželni predsednik, nato pa je ministrski predsednik Malypetr prečital pismo, ki ga je poslal za te svečanosti prezident republike Masaryk. V tem

pismu pravi prezident Masaryk med drugim:

»Politični diletantizem in iluzionizem je treba premagati. Sedaj, ko smo svobodni, se moramo rešiti nesvobode. Spoznali smo, da se narodi ne delijo po iluzijah, temveč po idealih, ki so jih žrpali iz solidnega znanja preteklosti. Mi bomo skrbeli, da bo krščanstvo v duhu svojega utemeljitelja služilo predvsem veri in ljubezni do bližnjega. Če se sedaj izven naših mej zahteva, da naj bo cerkev bojna cerkev, ne sme biti v naši republiki bojna duhovnika, ki bi tako razumel krščanstvo in njegovo misijo. Čas zahteva, da se združijo vsi pošteni ljudje, vsi ljudje, ki so pripravljeni za skupno delo za republiko in demokracijo, to je za dela socialne in politične pravičnosti.

Za predsednikom vlade je govoril nitranski škof Kmátko, ki je med drugim prečital tudi papežovo pismo za te svečanosti. Vso svečanost so prenašali po radiju. Separatisti so skušali Hlinkov nastop izrabiti za protikršćansko demonstracijo, kar pa se jim ni posrečilo. Po odhodu ministrov in oficalnem zaključku svečanosti so se množice razšle in je dan potekel mirno.

Nadaljnji znaki zblizanja med Francijo in Italijo

V Parizu presoja položaj zelo optimistično in kažejo tudi na izboljšanje odnošajev med Italijo in Jugoslavijo

Pariz, 14. avgusta. r. Z velikim zadovoljstvom ugotavljajo v tujakšnih političnih, pa tudi gospodarskih krogih, da se v zadnjem času vedno bolj množijo znaki za preokret v odnosih Rima do Pariza. K temu je mnogo pripomogel splošni mednarodni politični položaj, zlasti pa avstrijsko-nemški spor, ki je Italijo poučil o nevarnosti, če bi se Hitler nekega dne nenadoma pojavil na Brennerju. Na drugi strani pa tudi gospodarski položaj sili Italijo, da se v lastnem interesu spravi s Francijo in likvidira zunanje politične in gospodarske nasprotstva. Največje zadovoljstvo je v Parizu vzbudila vest, da je bil včeraj osnovan v Rimu pod predsedstvom senatorja Bolettija poseben odbor, ki si je nadel nalogo pospeševati politično in gospodarsko zblizanje med Italijo in Francijo. V odboru so poleg uglednih rimskih politikov tudi najodličnejši zastopniki italijanskega gospodarstva. Odbor bo organiziral tudi poset francoskih parlamentarcev v Rimu, ki naj bi mu sledil nato poset italijanskih parlamentarcev v Parizu.

V zvezi s temi vestmi opozarjajo tujakšni krogi tudi na izpremembo politične Italije do Jugoslavije. Tako je bilo nedavno razpuščeno iredentistično društvo »Pro Dalmatija«, ki je zelo zastupljalo odnose med jadranskima

sesedama. Letos bo tudi izostala izvalna demonstracija, ki se je vsa zadnja leta vršila 15. in 16. avgusta v Zadru in ki jo je organiziralo omenjeno društvo. Prav tako je opaziti, da so se zelo ohladile simpatije rimskih krogov do tako zvanih »hrvatskih emigrantov«, ki rovarijo proti Jugoslaviji. Vse to po sodbi tujakšnih krogov kaže na to, da se pripravlja resen preokret, ki bi mogel roditi zelo povoljne posledice tako za politično, kakor za gospodarsko pomirjenje Evrope.

S francoske strani slej ko prej kažejo naklonjenost za poravnavo z Italijo. To se je pokazalo tudi o priliki Balbovega preokooceanskega poleta, ko so francoske oblasti storile vse, kar je bilo potrebno in pripravile Balbu tudi izredno svečan sprejem, ki pa je pozneje izostal, ker je Balbo krenil po drugi poti. Pač pa so prišle iz Pariza mnogoštevilne in nenavadno prisrčne čestitke k uspešnemu italijanskemu preokooceanskemu poletu.

Novi francoski poslanik v Rimu

Rim, 14. avgusta. s. V nedeljo popoldne je italijanski kralj sprejel novega francoskega poslanika v Rimu do Chambruna, ki mu je izročil svoje poverilnice.

Anglija in Srednja Evropa

Angleška vlada se vedno bolj približuje francoskim nazorom glede konsolidacije Srednje Evrope

London, 14. avgusta. r. Iz diplomatskih krogov se izve, da so ponovni napadi Nemčije na Avstrijo dali angleški vladi povod za proučevanje celokupnega kompleksa problemov Srednje Evrope. Odgovorni angleški krogi so prišli do prepričanja, da avstrijsko-nemški konflikt ne predstavlja samo spora med tema dvema državama, marveč da je v tesni zvezi s celokupnim položajem v Srednji Evropi. Vprašanje Avstrije se po mnenju teh krogov ne da rešiti samostojno, marveč ga je treba reševati v okviru Srednje Evrope, kakor je to že davno naglasil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Vedno bolj prevladuje ne samo v angleških, marveč tudi v ostalih mednarodnih krogih prepričanje, da je nujno potrebno ozdravljenje Srednje Evrope, ki pa ga je v danem položaju mogoče začeti samo z dejanskim gospodarskim sodelovanjem med vsemi državami Srednje Evrope.

V poučenih diplomatskih krogih zatrjujejo, da se stališče angleške vlade v tem pogledu docela krije s stališčem francoske vlade. Edino oviro za rešitev v smislu intencij Male antante tvori trenutno samo Italija. Med Londonom, Parizom in Rimom se zato vrši že nekaj dni sem živahnega izmenjavanja misli in išče se primerna pot, da bi se tudi Italija pridobila za rešitev srednjeevropskega problema v označenem smislu. V tujakšnih diplomatskih krogih

se nadejajo, da se bo to tokrat posrečilo, ker je Italija baš povodom avstrijsko-nemškega spora spoznala, da je to tudi v njenem lastnem interesu, ker se bo samo na ta način dala enkrat za vselej zagnati neodvisnost Avstrije in s tem preprečiti anšlus, za katerim stremi Hitlerjeva Nemčija. Če bodo razgovori med Londonom, Parizom in Rimom uspešni, bodo pritegnjeni k nadaljnjim pogajanjem tudi zastopniki Male antante, Avstrije in ostalih prizadetih srednjeevropskih držav. Seveda pa bi bilo za enkrat še preuranjeno, sklepati na uspeh te akcije, čeprav je simptomatično, da prihaja iniciativa tokrat iz Londona, ki je doslej pri vseh takih akcijah stal več ali manj na strani ali pa celo v nasprotnem taboru.

Benešev načrt bo osnova

Pariz, 14. avgusta. g. Po poturadnem poročilu so se ob koncu tedna pričela že napovedana angleško-francosko-italijanska pogajanja. Pogajanja pa se ne nanašajo toliko na zadnje nemško-avstrijske incidente, temveč mnogo bolj na ves srednjeevropski problem, pri čemer je načrt češkoslovaškega zunanje ministra dr. Beneša glavna osnova, za solucije, ki bi prišle v poštev. Pogajanja potekajo baže ugodno in se razvijajo v atmosferi medsebojne solidarnosti.

Mir pred viharjem na Irskem

V Dublinu vlada trenutno mir, toda oba tabora se pripravljata na odločilno bitko

Dublin, 14. avgusta. AA. Politični položaj na Irskem se še ni razčistil, čeprav vojaštvo vzdržuje popoln red in mir. Snovi je sicer prišlo do novih spopadov med nacionalno gardo in več mladimi ljudmi, toda policija je množico hitro razkropila s gumijevkami. Ranjencev ni, tudi aretirani ni bil nihče. Listi, ki beležijo, da vlada v mestu mir, pravijo, da je to »mir pred viharjem«, in naglašajo, da tak mir ne more biti dolgotrajen.

London, 14. avgusta. r. V pretekli noči je prišlo do novih spopadov med »modrimi srcašci« in pristajali vlade. Pri vsakem spopadu pa so se morali nazadnje fašisti umakniti. Vse ladje, ki prihajajo v dublinsko luko, preišče policija, če ni na njih morda kaj orožja. General O' Duffy, vodja irskih »modrih srcašev«, je izjavil, da pričakuje prepoved »modrih srcašev« in da ga bodo oblasti aretirale. Število svojih čet v vsej Irski, izvemši prestolnico, cenil general na 40.000 mož; pri tem pa šteje samo moške od 18.-25. leta. Toda čeprav je general pripravljen, da bo skušala vlada gibanje zatreti, ima vendarle trdno vero v bodočnost proti-republikanskega gibanja.

Pariz, 14. avgusta. g. Tujakšnji listi poročajo iz Dublina: Irski je na pragu resnih dogodkov. Da bi preprečila manifesta-

cije »modrih srcašev« v kali, je irska vlada zbrala danes v Dublinu 8000 mož pehote in 20 velikih tankov. Razen tega je mobilizirala tudi vse policijske sile. O »modrih srcaših« ni nikjer nobenega sledu in dosedaj ta armada ni oddala nobenega strela. Policija je v teku dneva izvedla samo nekaj aretacij. Po mestu vlada sicer popoln mir. V tovarnah in pisarnah počiva vsako delo in tudi vse banke in trgovine so zaprte. Kakor je izjavil vodja »modrih srcašev«, general O' Duffy, se bo z vsemi silami uprl nameravanemu razpustu svoje fašistične organizacije.

Potres v Švici

Basel, 14. avgusta. s. Potresna opazovalnica v Baslu je zabeležila v soboto 12. t. m. malo pred 11. uro močan potres. Prvi sunek, ki je trajal 10,7 sekunde, je zabeležen ob 11.57. Glavni sunek je sledil 15 sekund kasneje. Središče potresa je moralo biti oddaljeno okoli 125 km. Sunki so bili tako močni, da so trije vzvodi seizmografskih aparatov skočili z ležišč.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Državna razredna loterija

Dne 11. avgusta 1933 so bili izžrebani naslednji dobitki:
Din 8.000 srečka števil: 45.727
» 5.000 » » 37.054
» 3.000 srečki » » 22.735, 22.743
» 2.000 srečka » » 22.777
» 1.000 srečke » » 122, 4.435, 4.467, 4.471, 4.484, 4.499, 10.899, 22.711, 22.730, 22.747, 22.765, 37.002, 37.022, 37.037, 37.070, 42.520, 45.730, 51.562, 51.595, 58.367, 58.373, 73.323, 73.337, 73.341, 73.356, 73.386, 88.202, 88.229, 88.275.
Dne 12. avgusta so bili izžrebani naslednji večji dobitki:
Din 2.000 srečka števil: 10.857
» 1.000 srečke števil: 4.429, 4.457, 4.466, 10.851, 10.890, 22.727, 22.739, 22.797, 37.052, 37.056, 58.309, 58.379, 58.383, 58.393, 73.316, 73.351.
Dne 14. avgusta so bili izžrebani naslednji večji dobitki:
Din 30.000 srečka števil: 97.941
» 20.000 srečki » » 3.291, 85.317
» 10.000 srečke » » 16.360, 19.675, 27.474, 36.802, 42.322, 49.839, 60.269, 64.945, 74.157, 77.085, 84.892, 87.368
Odmir igralcem, ki jim bodo srečke izžrebane za manjše dobitke, bomo izžrebane srečke zamenjali za nelžrebane, da bodo mogli igranje nadaljevati na visoke dobitke. Žrebanje bo trajalo vsaki dan do 31. avgusta.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Nova postaja na kamniški progi

Beograd, 14. avgusta. AA. Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da se od 21. t. m. odpre na progi Ljubljana-Kamnik nova postaja za potniški promet Duplica. Potnikom se bodo izdajali vozni listki v vlaku in tudi vozna za prtljago se bo plačevala v vlaku.

Naknadne občinske volitve v moravski banovini

Beograd, 14. avgusta. p. Včeraj so se v treh občinah moravske banovine, in sicer v Petrovem Selu, Cerovcu in Gredetincu ponovno vršile občinske volitve, ker se prejšnjo nedeljo zaradi izgrede na voliških, ki so bili v ostalem osebnega značaja, niso mogle v redu vršiti. V vseh treh občinah so bili izvoljeni kandidati Jugoslovske nacionalne stranke.

Razpolaganje s kuponi inozemskih posojil

Beograd, 14. avgusta. »Službene Novine« so objavile novo uredbo finančnega ministra, ki določa, da se inozemske dinarske terjatve, izvajajoče iz plačila kuponov inozemskih posojil, bonov in ostalih državnih obveznosti v tujih valutah, ne morejo uporabiti za kupovanje tujih plačilnih sredstev v državi ali inozemstvu. S pravilnimi potrdili o zavarovanju valute za izvoz blaga iz države in za izvedbo finančnih gradbenih in drugih poslov v državi po tujih podjetjih, ki imajo specialne pogodbe, sklenjene z državo ali samoupravnimi telesi, je uporaba terjatve v dinarjih za potrebe v notranjem prometu možna samo po predhodni evidenčni registraciji pri finančnem ministru, odnosno njegovem odseku za devizno-valutne posle, ki izdaja o tem posebno potrdilo. Izjemoma registracija ni potrebna, če želi domoljub uprati zneske plačilnih kuponov, ki se glasijo na dinarje, za kupovanje nepremičnin vseh vrst, za nakup dosmrtnih rente pri kakih zavarovalnicah v korist oseb, ki živijo v Jugoslaviji, za nakup jugoslovenskih vrednostnih papirjev, za udeležbo pri glavnih jugoslovenskih delniških družah, za odplačilo dolgov do 100.000 Din in v turistične svrhe. V svrhu kontrole o izvršenju uporabe plačilnih dinarskih kuponov more finančno ministru izjavljati napram pooblaščenim bankam odredbe prav, ika o ureditvi prometa z devizami in valutami. Pooblaščenke banke bodo s posebnimi predpisanimi formulirji obveščale finančno ministru o teh svojih poslih.

Hude nevihte v Avstriji in Švici

Basel, 14. avgusta. n. Včerajšnje nevihte so napravile v Švici, zlasti v gorskih krajih prav veliko gmošo škodo. Najbolj so bile prizadete planine okrog Berna. Železniški promet na gorski progi na Jungfrau je prekinjen. Tudi promet na železnici, ki vodi na St. Gotthard, je bil za nekaj ur prekinjen, ker je na tir padla velika skala, ki so jo morali z dinamitom razbiti.

Dunaj, 14. avgusta. n. Tudi nad Avstrijo je včeraj divjala nevihta, ki je zahtevala štiri človeške žrtve, napravila pa je tudi mnogo materialne škode. Posebno hudi so bili nalivi pri Gasteinu v Vorarlbergu. V Spodnji Avstriji so uničena vsa polja.

Izletniški vlaki na ljubljansko letališče

Ob priliki otvoritve civilnega železnicega prometa in velikih letalskih svečanosti bodo vozili v nedeljo 20. t. m. iz Ljubljane gl. kol. do letališča naslednji izletniški vlaki: prvi vlak ob 14.10 minut, drugi ob 14.30.

Povratak prvega vlaka z letališča bo ob 18.38, drugega pa ob 18.53. Za ta vlaka, ki imata vozove samo III. razreda, se odpravljajo potniki same na postaji Ljubljana gl. kol. — pri rezervnih potniških blaginjah ob restavracijskem vrtu z voznimi kartami za tja in nazaj za 3.50 Din. Otroci plačajo samo polovico, 1.75 Din za obe smeri. V vsakem primeru mora potnik karto prihraniti za povratak. Odprava samo v eno smer ali pa izkoriščanje kake druge ugodnosti za ta vlaka ni dopustno. Potnik, ki vstopi brez karte, plača poleg vozne cene, še globlo 20 Din za vsako smer. Izletniška karta velja poljubno za povratak s prvimi ali drugim vlakom. Polovična povlačena cena za vožnjo pri rednih vlakih do postajališča Devica Marija v Polju ni veljavna, nego samo za oba izletniška vlaka, pri katerih se izstop in vstop vrši na odprti progi. Občinstvo se izrecno opozarja, da se pri vstopanju ob povratku mora brezpozorno pokoriti odredbam železniških službenih organov in rediteljev, da se preprečijo nepotrebne nezgode.

Zločinci s Čemšenika v rokah pravice

Domžale, 14. avgusta. Orožništvu se je prav hitro posrečilo vloviti zločince, ki so vlomili pri posestniku Mihaelu Svetlinu v Čemšeniku, pobrali nekaj dragocenosti in storili še dvojno drugo nasilje. Aretiranci so 20letni Pavel Ovčak, kleparski pomočnik iz Preserja pri Mengšu, 21letni Lojze Kralj, nekovski pomočnik iz Kamnika in Stanko Pančur, star 20 let, doma na Jesenicah pri Nevljah, brez pravega poklica.

Ovčaka so orožniki izsledili v Kamniku, skritega na neki sobici v tovarni Karla Starca. Po konfrontaciji s Svetlinovo hčerko Franciško in vnukinjo Karolinjo, ki sta ga prepoznali, ter po preiskavi na njegovem domu v Preserju se je Ovčak vdal in priznal zločin. Izdal je tudi svoja pajdaša. Kralja so prijeli včeraj, Pančurja pa danes v Mekinjah. Izgovarjalo se drug na drugega, priznavajo pa, da so načrt za vlom skovali v nedeljo 6. t. m. v neki gostilni v Kamniku, ker so naš nekje čuli, da so Svetlinovi dobili 15.000 Din iz Amerike. — Vsi trije bodo jutri zjutraj oddani v preiskovalne zapore v Ljubljani.

Kuba v senci ameriških vojnih ladij

Tajna policija starega predsednika je hotela ustreliti novega predsednika — Ulični boji

Havana, 14. avgusta. d. Novi predsednik kubanske republike Cespedes bi bil skoraj postal žrtev atentata, baš ko je pred najvišjim sodiščem republike in voditelji političnih strank položil predsedniško prisego. Nekaj trenutkov nato, ko je novi predsednik zapustil dvorano, so oddali organi tajne policije, ki jo je organiziral bivši predsednik Machado, celo salvo strelav v dvorano. K sreči nihče ni bil ranjen. Drugi oddelki tajne policije so medtem z avtomobili drveli po mestu in terorizirali vse prebivalstvo. Cespedes je takoj podaljšal obsedeno stanje. Vse važne strateške točke v mestu so bile na novo zasedene po vojaštvu. V spopadu med tajno policijo in množicami, ki so manifestirale za novo vlado, je padlo 28 Machadovih policistov, med njimi tudi njihov poveljnik Jilines. Borba je trajala nekaj ur. Končno je bil vzpostavljen red. Trgovine so spet odprte.

Včeraj se je novi predsednik Cespedes prvič sestal z ameriškim poslanikom Wellesom, s katerim je imel daljši razgovor. Cespedes je izjavil, da se bo zavzemal za politično in gospodarsko sodelovanje z Zedinjenimi državami.

V Zedinjenih državah so zelo zadovoljni, da je Machado podal ostavko, ker se je skušal otresti ameriškega političnega in gospodarskega vpliva ter je na lastno pest sklepal razne trgovinske pogodbe in sporazume z evropskimi državami.

K preokretu na Kubi je končno mnogo pripomogla tudi resna namera ameriške vlade, da intervenira s svojo vojno silo. Novi predsednik se ameriški intervenciji niti ni protivil, ker pričakuje, da bo pojav ameriških ladij v kubanskih pristaniščih pomirjevalno vplival na razburjene duhove. Pred Havano sta že priplula ameriška rušilca »Taylor« in »Claxton«. Kakor poročajo iz Washingtona, je na potu proti Kubi še 34 drugih vojnih ladij z okrog 20.000 mož mornariških in suhozemskih čet.

Bivši predsednik Machado je v družbi petih zanesljivih pristavev s hidroplanom prišel na Bachamske otoke, od koder namerava koncem meseca odpotovati na Bermudske otoke. Tudi njegov naslednik general Herrera, ki je vladal na Kubi pl. dva dni, je zapustil Havano in se z nekimi ameriškim parnikom umaknil na Jamajko.

Havana, 14. avgusta. a. Novi predsednik Cespedes je v ponedeljek zjutraj sestavil novo vlado, v kateri so opozicijske stranke zastopane z več ministri. Položaj v Havani se je vidno izboljšal. Kakor se zdi, se je prebivalstvo pomirilo zaradi prihoda ameriških rušilcev. Razen tega je bil izdan poseben proglas, ki jih svari pred nemiri in ropanjem. Volaški oddelki so dobili nalog, naj takoj uporabijo orožje, če bi bilo potrebno.

Razkrinkana nakana Jožeta Lombarja

Nagovarjal je morilca Laknerja, da prevzame njegov greh

Ljubljana, 14. avgusta. Lombar je domala zopet napravil velikanski prevrat in komedijo. Odporni in neugnani zločinec, morilec bosanskega trgovca s staro obleko Smaila Vojnikovića v Kosezah, tudi v kaznilnici v Mariboru ne da miru. Nekaj časa je bil navidezno miren, kmalu pa je pričel snovati nove načrte za osvoboditev. In kmalu je bil na delu.

V mariborski moški kaznilnici prestaja 20letno robijo tudi morilec menškega nadzupnika Frana Kušarja, starejši mladotnik Ivan Lakner. Širši javnosti je znano, kako je bil izvršen ta grozoviti umor. V noči na 14. februarja l. 1931. se je splazil tedaj brezposelni, komaj 19letni Lakner v podstrežje menškega župnišča, kjer je potrpežljivo čakal, da je župnik z obema sestrama povečerjal. Preden pa so končali, se je splazil v spodnje prostore in v župnikovo pisarno, kjer je pričel delati na blaginji in v omarah. Pobjel je več

ru nadzupnika Kušarja, je zadelo prijatelja orožnikom, ki so Laknerja na domu aretirali in ga odvedli v Ljubljano. Lakner je zločin takoj priznal in je bil obsojen v tajni razpravi na 20 let robije.

V mariborski kaznilnici je torej Lombar našel Ivana Laknerja, o katerem je vedel, da je bil obsojen na tako nizko kazen samo zaradi tega, ker ga kot starejšega mladotnika niso mogli obsoditi po zakonu na večjo kazen, tudi če bi imel na duši še kopico roparskih umorov. Lombar je dober poznavalec zakona in vseh mogočih »knifov«. Takoj si je zamislil rafiniran načrt in se oklenil Laknerja kakor poljsvoje žrtve. V kaznilnici, kjer vlada strog red in je na mestu največja previdnost, je pri svoji spretnosti vendarle našel priložnost na sprehodih in v bližini primerih, da je opozoril nase Laknerja s pomočjo listkov. V kratkih dneh se je razvila prav živahna korespondenca.

Lombar je predlagal Laknerju, naj vzame nase tudi umor Smaila Vojnikovića, češ, da itak ne more biti kot starejši mladotnik obsojen na večjo kazen. Lakner se res ni dal dolgo prositi in je pristal na njegovo ponudbo pod obljubo, da mu bo, ko bo prost, pošiljal denar in razne druge dobrote in da bo vobče čimbolj skrbel zanj v vsakem pogledu. Tako je torej bil Lakner takoj pri volji ustreči Lombarju. Zato pa je potreboval podrobnosti o izvršenem umoru Vojnikovića, da bi pri samobitožbi in pri zagovoru oblasti ne prišlo na sled, da laže. Lombar mu je nato popisal na listku vse podrobnosti, kako je bil izvršen umor, — kar je seveda na najbolje vedel. Lakner se je popisa naučil na pamet, nato pa se je javil k raportu in izpovedal, da ima on na vesti tudi umor nesrečnega Bosanca v Kosezah. Pri nadaljnji korespondenci med Laknerjem in Lombarjem je pa kaznilniško osobje, ki je postalo v tej smeri še bolj pozorno, oba zasačilo in zaseglo važne listine.

V državnem tožilstvu v Ljubljani pa tudi pri upravi kaznilnice je takoj po samobitožbi Laknerja zavladalo seveda precejšnje razburjenje. Državno tožilstvo v Ljubljani je takoj odredilo preko šefa kriminalnega oddelka ljubljanske policije g. Frana Zajdelja nadaljnje poizvedbe in tudi zaslišanje v kaznilnici. Konec preteklega tedna se je Fran Zajdelja pojavil v Mariboru in dosegel popoln uspeh. Zaslišal je Laknerja, ki je spričo zasedene korespondence in raznih drugih ugotovitev priznal, da je bilo vse skupaj delo Lombarja, katerega je hotel osvoboditi kaznilnice, da bi mu potem iz svobode pomagal. Najbrže je Lombar upal na ta način priti vsaj nazaj v zapore sodišča v Ljubljani zaradi nove kazenske preiskave, kakor bi mu mor da lažje uspejo pobežniti, kakor iz kaznilnice, kjer strogo pazijo nanj.

Lombarju se je tako, kakor si je sicer stvar sijajno zamislil, načrt zopet izjalovil. Obenem pa je na vsej črti priznal svojo krivdo, da je on sam umoril Vojnikovića. Zadal si je zadnji udarec in onemogočil za vselej vsak poskus, da bi se proces obnovil. Poslej se Jože Lombar, kapetan ljubljanskega podzemlja, lahko mirno vda v svojo usodo.

hranilnih knjižic in veliko vsoto denarja. Župnik je navadno po večerji še kaj delal. Ko je prišel v sobo in stopil v arhiv, ki mu je služil tudi kot spalnica, je naenkrat zagledal pred seboj tujega človeka. Takrat se je odgrnil na pragu obeh sob kravav zločin. Lakner se je lotil župnika z nožem in mu bliskovito zadel veliko rano pod brado, mu prerezal žilo in ga nato vrzel, da je padel poleg peči na tla. Kri je obrizgala tudi roparskega morilca. Župnik je bil v nekaj trenutkih mrtev. Morilec pa se je po umoru v sobi umil in nato pobežnil. Odhitel je z denarjem proti Ljubljani in se naslednji dan (sobota) skrivaj nekaj časa v okolici in predmestju. Kupil si je v Preskarjevi trgovini na Sv. Petra cesti novo obleko ter se zvečer preoblekel v kleti hiše št. 7 v Dalmatinovi ulici. Nato se je skrivaj v nedeljo in v ponedeljek spet v Ljubljani, zvečer pa se je odpravil k svojim staršem v vas Radno nad Krškimi. Domov je prišel precej posvaljkan, zato je izročil obleko vaškemu krojaču, da mu jo očisti in zlika. Bil pa je silno nepreviden, kajti pozabil je v nočnem žepu za 2000 Din bankovce. Krojaču je bila stvar takoj sumljiva. Ker je seveda vedel iz novih podrobnosti o umoru

Zdravstveni dom za pobijanje trahoma v Prekmurju

Dolnja Lendava, 14. avgusta. Higijenski zavod iz Ljubljane je v Dolnji Lendavi dogradil nov Zdravstveni dom. Kakor je znano, je naše Prekmurje domovina trahoma. Pokrajina, ki šteje nekaj nad 100.000 prebivalcev, izkazuje doslej nad 5000 primerov trahoma. Zdravstveni dom v Murski Soboti, ki je bil odprt pred leti, je vprav borbi proti trahomu posvetil največ svojega prizadevanja. Zdal se mu pridružuje novi dom v Dolnji Lendavi, ki je prav tako v prvi vrsti namenjen borbi proti trahomu, razen tega pa bo imel še poseben oddelk za zaščito dojenčkov in mater, šolsko polikliniko, majhno izolirnico za nalezljive bolezni, javno kopališče in muzej za zdravstveno propagando.

Te dni si je novi Zdravstveni dom ogledal direktor Higijenskega zavoda dr. Petrič iz Ljubljane. Dom, ki so ga gradili skoraj dve leti, je v grobem dozidan. Potrebna je samo še napeljava instalacij na oprema zavoda, zaradi česar se je direktor Higijenskega zavoda v glavnem mudil pri nas. Slovenska otvoritev Zdravstvenega doma bo pomlad, oddelek proti trahomu pa bo začel poslovati že prihodnji mesec.

Upor v ruski Ukrajini?

Stockholm, 14. avgusta. g. »Aftenbladet« javlja iz Ukrajine, da je prišlo v tamkajšnjih osrednjih gubernijah do upora, ki grozi, da se bo razširil tudi na sosedne okraje. Delavstvo in kmetje so zapleteni v krvave boje z vojaštvom. Vse železniške proge je zasedlo vojaštvo z oddelki GPU. Oblastva so uvedla strogo cenzuro, tako da dozdaj o tem uporu še niso znane podrobnosti.

Jugoslavija za Davisov pokal

Oslo, 14. avgusta. AA. Jutri 15. t. m. se začne tekme med Norveško in Jugoslavijo za Davisov pokal, ki veljajo kot izbirne tekme za leto 1934. Nadaljevala se bodo 16. in 17. avgusta. Za Jugoslavijo nastopijo Punčec, Schäffer in Kukljevič, za Norveško pa Jens Bohan Beer, Johan Haanes, Ragnar Hagen in Fin Smeth.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Toplo, precej stalno vreme. — Situacija včerajšnjega dne: Pritisk je povsod postal za 2 do 4 mm. Temperature so padle za 1 do 13 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za torek: Zopet toplejše; morda se bo s zapada pojavilo oblačilo.

Proti
zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

Naši kraji in ljudje

Ustoličenje škofa dr. Ivana Josipa Tomažiča

Danes bo v Mariboru intronacija škofa g. dr. Ivana Josipa Tomažiča na sedež lavantinske škofije. Ob pol 10. bo slovesni vohod novega škofa v stolno cerkev, potem pa bo kratek nagovor s čitanjem papeških pisem, nadalje poklonitev duhovščine novemu škofu, potem pa pontifikalna sv. maša. V stolni cerkvi bo pri tej slovesnosti zgornji presbiterij rezerviran za celebranta in cerkvene dostojanstvenike, v spodnjem prezbitariju bodo sedeži civilnih in vojaških oblastnih zastopnikov, ostali prostori pa bodo na razpolago duhovščini, društvom in vernikom.

Škof g. dr. Ivan Josip Tomažič se je rodil 1. avgusta 1876. pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, gimnazijo je dovršil v Ljubljani, bogoslovne nauke pa je končal v Mariboru, kjer je bil posvečen za duhovnika 5. decembra 1898., v Inomestu je bil 4. aprila 1906 promoviran za doktorja bogoslovja. Kot kaplan je služboval pri Sv. Juriju ob Ščavnici in v Celju, leta 1906. pa je postal tajnik pokojnega lavantinskega škofa dr.

Napotnika. Za kanonika lavantinskega kaplitja je bil imenovan leta 1915. Šest let pozneje je postal stolni dekan, od 18. junija 1. 1928. pa je bil pomožni škof lavantinski škof g. dr. Tomažič, ki je bil zglede pomočnik pokojnih škofov dr. Napotnika in dr. Karlna, pozna tako najboljšje vse razmere v obširni lavantinski škofiji, ki jo sedaj prevzema.

Ob grobu Sokola s strtimi krili

Ganljiv pogreb ponesrečenega elektrotehnika Dušana Gorupa

Bohinj, 14. avgusta.

Davi ob 8. smo spremili iz mrtvašnice v Srednji vasi na ondoto pokopališče k večnemu počitku elektrotehnika Dušana Gorupa, ki je žrtvoval svoje mlado, tolikanj obetajoče življenje pri iskanju planik na krhlem skalovju Tičarice nad šestim Triglavskim jezerom. Pogreb je najočistnej, najturbneje svedočil, kako globoko se je nesreča dojmla prebivalstva in letoviščarjev. Na mrtvaškem odru je pokojnik ležal ves v planinskem cvetju, nadalje sta pokrivala krsto venec bohinjske podružnice SPD s trakom in napisom »Žrtvi naših planin« ter venec fantov iz Srednje vasi. K pogrebu so prišli ljudje in letoviščarji iz vsega bohinjskega kota. Pokojnika je spremljala tudi častna četa I. planinskega polka pod vodstvom podpolkovnika Momčilovića, saj je bil pokojnik rezervni podporočnik (pred dvema letoma je po maturi služil v mariborski inženjerski četi). V spremstvu polkovnika Radovića je stopal univ. prof. Wells iz Cambridgea, ki je znan ljubitelj naših planin. Krsto so pre-

nesli v cerkev. Po žalni maši, ki jo je opravil župnik Golf, so zapeli fantje iz Srednje vasi pod vodstvom Jerneja Grma žalostinko »Človek glej«. Ko pa je zdrnila krsta v sveži grob je izpregovoril globoko občutene poslovilne besede Skala Kajnzel. Tožno razpoloženje je še posebno poglobila večno lepa žalostinka »Vigred«, ki so jo krasno ubrano zapeli srednjevaški fantje.

Tako je naša planinska zemlja zopet sprejela v svoj objem mladeniča, katerega smrt moramo vsi iskreno občalovati. Dušan Gorup je bil naša velika nada v vsakem pogledu. Kot sin poštnega poduradnika v Mariboru se je rodil 31. julija 1911. Maturiral je na mariborski gimnaziji, nakar se je vpisal na ljubljanski univerzi in je letos absolvirал četrti semester, jeseni pa bi položil prvi državni izpit. Bil je nesporne eden najboljših elektrotehnikov. Z bistro duha in izredno inteligenco je bila v idealnem skladu tudi njegova telesna vzgoja. Od detinstva let dalje je vežbal pri Sokolu in se razvijal v enega najodlič-

Pogled na veliko pogorišče v žužemberku, kjer je gorelo preteklo soboto

nejših mariborskih telovadcev. Že kot dijak je tekmoval v prvenstveni vrsti v odbojki. Njegovo telovadno znanje se je pa briljantno izpolnjevalo, čim je prišel na univerzo. Pri ljubljanskem Sokolu je zorel v prvovrstnega kandidata za mednarodno vrsto, ki pojde prihodnje leto tekmoval v Budimpešto. Seveda je bil tudi navdušen smučar in izvrsten plezalec. Le žal, prežal, da je tudi njegova ljubezen do planin morala biti zapечатena s smrtjo.

S svojo zaročenko gđ. Ančko Paherjevo, absolventko učiteljskega v Mariboru, je bil od 3. t. m. na pohodu po našem planinskem kraljestvu. Pot ju je vodila iz Planice čez Tamar, Jalovec, Slemo, Mojstrovko, na Špič, Prisank, Škratlato, Triglav, Rjavino in čez Kanjavec do Sedmerih jezer. Vsekakor izredno velika tura. Pretekli petek zvečer sta prispela v kočjo pri Sedmerih jezerih, naslednji dan sta se povzpela na Tičarico nabirati planike. Bila sta vsak v svojem kamnu. Dušan je šel enako pot kakor že pred štirimi leti. Zaročenka ni opazila njegovega padca, čula pa je kamenje. Poklicala je njegovo ime, a ni bilo odgovora. Hudo obtočen je bil padel s stene na prodišče, po katerem je drsel še 10 m. Pri prenosu do kočje, dokoder je dobre pol ure, so bili posebno uslužni učitelj Beg iz Trbovelj, komandant pogranicne straže in njegov tovariš ter neki Nemec iz Ruš. Oskrbnica kočje in ga Begova sta se na vso moč trudili okrog ponesrečenca. Žal je bila vsa požrtvovalnost zaman. Pokojnika so nato v nedeljo zjutraj prenesli nosači Jože Grm, Janko in Jože Cvetek in Jože Prezelj pod vodstvom Ivana Hodnika. Zlasti veliko skrb in ljubeznivosti pa je izkazal g. Joško Bačar, uradnik TPD.

Ohranimo mlademu Sokolu, ki je s strtimi krili našel svoje zadnje počivališče istotam, kakor njegov sokolski vzornik Tone Malej, časten, svetel spomin!

Pod vlak je skočil

Celje, 14. avgusta.

V nedeljo okrog 19. je planil 19letni kolarski pomočnik Lovro Jeretin s Polul pri Celju iz neke gostilne v Storah, hitel na železniško progo in legel na tračnice v trenutku, ko se je bližal osebni vlak iz Maribora, ki prihaja ob 19.23 v Celje. Neki prijatelj je hotel preprečiti Jeretinovo na kano in je tekkel za njim, bilo pa je že prepozno. Lokomotiva je zadela Jeretina v glavo. Fant je obležal na progi z veliko rano na glavi in z razmesarjeno desnico. Dobil je tudi močen pretres možganov. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. Poškodbe so smrtno nevarne. Vzrok obupnega dejanja je baje nesrečna ljubezen.

Na vožnji s kolesom ga je ubila strela

Ptuj, 14. avgusta

Po večdnevni neznosni soperari, ki je vladala v ptujski okolici (saj smo imeli do 40 stop. C v senci), so se v soboto zvečer okoli 20. ure razgrnili težki črni oblaki nad Ptujem in Dravskim poljem. Okoli 22. ure je nastala huda nevihta, med katero se je neprestano bliskalo in treskalo. Z dežjem je bila pomešana tudi toča. Ob hudi uri se je vračal domov 20 letni kmečki sin Lovrenc Svenšek iz Grečje vasi,

Pri železnih težkočah, zgagi, zmanjšanim občutku za tek, zapreki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspasnosti povzroči kozarec »Franz Josefov« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefov« vodo, kot važen pripomoček proti grizi, kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrljico.

zaposlen v Mariboru kot zidarski vajenec. Nesrečni mladenič je bil oddaljen od doma komaj dobrih 5 minut, vozeč se na kolesu po občinski poti, ki se odcepi od državne ceste Maribor-Ptuj. Naenkrat se je zablskalo in že je treščilo vanj.

Mladenič se je zgrudil s kolesom vred na tla, bil je pri prči mrtve. Našli so ga šele v nedeljo zjutraj, ležečega tako, kakor je prejel sedel na kolesu. Tragična smrt je posebno prizadela njegove starše in sosedo, tembolj, ker se je ugotovilo, da se je mladenič sicer vedno vračal domov že

okoli 18. ure, baš v soboto pa mu je nekdo ukradel v Mariboru kolo, nakar se je fant z iskanjem tako zakašnil in mu je slednjič kolo posodil njegov mojster. Nesrečnega mladeniča so pokopali danes, v ponedeljek ob 18. uri na pokopališču v Hajdini.

V daljnji okolici proti Sv. Urbanu in Ptujskemu polju je bilo v soboto ponoči opaziti kar tri požare, ki jih je vsekakor zanetila strela. Nedelja pa je bila v Ptuj zopet lepa.

Tragična žrtev Ljubljanice

Ljubljana, 14. avgusta.

Ponoči, nekaj minut pred 1. uro, se je pripetila poleg prenovljenega Čevljarskega mostu huda nesreča. Prikorakala je po Cankarjevem nabrežju čez most manjša družba v precej veselim razpoloženju. Med družbo sta bila tudi 50letni trgovski poslovodja g. Marko Banda in njegova soproga. Tostran mostu se je Banda za trenutno odstranil od družbe in stopil k obreznemu zidu Ljubljanice, a baš na mestu, kjer ima zid slabo zavarovan presledek. Stojč na robu kraj Ljubljanice je Banda nenadno zgubil ravnotežje in trščil z glavo naprej čez 5 m visoko skarpo naravnost v umazano Ljubljanico. Njegova družba je opazila nesrečo. Na obupne kričke dam je prihitel stražnik Fran Narat, ki je patroliral nekeje v bližini. Naglo so mu pojasnili nesrečo, nakar je brez oklevanja preskočil zid in se spustil v Ljubljanico. Ponesrečenca je zaneslo od brega precej v stran in mu stražnik ni mogel takoj pomagati. Zval je pomoč, nakar sta prihitela še stražnika Ignacij Gornjik in

Pavel Kavšek. Šele tako se je po težkemu naporu posrečilo spraviti nesrečnega zopet na breg. Vpitje je privabilo dosti ljudi, vsi stanovalci v bližini so odpirali okna.

Marko Banda je bil, ko so ga po'egnili na suho, globoko nezavesten in so ga šele po polurnem trudu spravili zopet k zavesti s pomočjo umetnega dihanja. Medtem je prispel reševalni avto, ki je ponesrečenca nemudno odpeljal v splošno bolnico. Tamkaj so znova omudilemu Bandi nudili vso zdravniško pomoč, a je žal bila zaman. Pri padcu se je bil Banda vsekar hudo pretresel, nastopila je tudi huda reakcija zaradi zavzete Ljubljanice broze, pridružil se je ja najbrže še kak drug vzrok. Tako je ponesrečenec ob 4. zjutraj izdihnil.

Pokojnik je bil doma iz Cvijanovič-brda pri Slunju in uslužben v ugledni Stupicovi trgovini z železnico že nad 25 let. Bil je posebno priljubljen pri kmetovalcih, ki kupujejo v tej trgovini, a je imel dosti znancev tudi po mestu in v družbi. Zapušča žalujočo soprogo in 10letnega sinčka.

V nedeljo poletite nad vso Ljubljano!

Prihodnja nedelja bo naš veliki letalski dan. Z otvoritvijo novega, v vsakem pogledu idealnega letališča, ki je za ugled in napredek Ljubljane neprecenljive važnosti, bo združen letalski miting. Spored, ki obsega nekatere vprav senzacionalne

točke, smo objavili v nedeljski številki. Največja atrakcija pa bo zopet ta, da se bo lahko vsakdo, ki si želi »krstnega poleta«, dvignil z letalom v zračne višave in si ogledal edinstveno lepoto nove Ljubljane in prostrane njene okolice. Vsak tak polet bo veljal le 50 Din, s čimer prav gotovo ne bo plačan niti bencin... Toda ljubljanski Aeroklub hoče v svojem idealnem prizadevanju biti bolj in čim bolj popularizirati letalstvo med našim narodom, zato žrtvuje in bo še žrtvoval vse, kar zmore, da se letalstvo pri nas tako zasidra, kakor nam velela nova doba.

Žrtev napada

Ptuj, 14. avgusta.

Poročali smo kratko, da je bil napaden iz zasede 40letni posestnik Janez Zamuda iz Formina, katerega so prepeljali v ptujsko bolnico s počeno lobanjo. Zamuda je bil ves čas nezavesten in je v soboto podlegel. O napadu doznavamo podrobnosti: Zamuda Janez se je vračal kritičnega večera v družbi svoje žene Marije s košnje domov. Spotoma je srečal fanta Antona Roškarja in Segulo Franca, oba iz Moškanjcev. Kakor izpoveduje Segula, ju je

začel Zamuda laživati ter je šel nad njega s koso. Fanta pa na to nista reagirala, marveč sta pričakala Zamudo pri občinski tehnični, kjer je Roškar iz plota odtrgal kot ter udaril Zamudo trikrat po glavi in životu. Zamuda se je takoj zgrudil nezavesten. Segula in Zamuda sta jo nato pobrisala. Oba dejanje priznavata. Truplo Zamude bo sodno razteleseno, da se ugotovi pravi vzrok smrti. Alkohol je pač zopet storil svoje.

Nacionalni šahovski turnir

Sombor, 13. avgusta.

V soboto je bilo končano 10. kolo turnirja. Kulžinski Dimitrij je otvoril s Totom damski gambit. Tot si je kmalu osvojil premoč dveh lovcev, nakar mu je nasprotnik s slabo igro pomagal do zmage. Bröder je z inž. Weissom, ki je kot črni igral indijsko obrambo, v začetku srednje igre izmenjal vse figure, nakar sta se v oči vidno izenačili poziciji zedinila na remis. Prav tako se je končala tudi partija Gabrovšek - Milan Vidmar jun., po vesplošni izmeni figur sta pristala v končni samih kmetov na remis.

Avirović je proti Savi Vukoviću prišel že v otvoritvi v precej slabšo pozicijo, kar je imelo za posledico izgubo kmeta. V končnici pa je Avirović tako spretno manevriral, da se partija ni dala več dobiti. Ker pa je na kraju napravil ponovno napako, je moral prepušiti Savi Vukoviću dragoceno točko. Žuk je imel tokrat izgleda in to zelo dobre, da se pomakne iz mrtve točke, na kateri stoji. Imel je s Herbatinom pozicijo, katere absolutno ni bilo mogoče izgubiti, pač pa kvečjemu dobiti. Toda v časovni stiski je našel najslabšo potezo in še potem je Herbatin s težavo dobil. Šubarić je kot črni imel za nasprotnika Grenčarskega. Prišel je s precej riskantnim napadom na belega kralja, ker pa Grenčarski ni našel najboljšje obrambe, se je moral kmalu predati. S tem je Šubarić po štirih zaporednih zmagah opravičil svoj neuspeh v startu. Kulžinski Nikolaj je proti žilavemu Graberju imel že velike težave, šele v končnici je rešil partijo s frikom, nakar je borba nepričakovano ostala neodločena. Carev bi danes skoro zopet presenetil z zmago ali pa vsaj remijem proti Schreiberju. Samo veliki rutini Schreiberjevi je treba pripisati, da je uspel partijo ne samo izenačiti, nego celo dobiti.

Najvažnejša partija in tudi najostrejša je bila med Petrovićem in Rajkovićem. Zadnji je prišel po težkih zapletih v končnico trdnjav s kmetom več, kjer je s precizno igro dovedel svojo premoč do zmage. — Stanje po 10. kolu: Milan Vidmar, Schreiber, Tot 7, Petrović 6 in pol, Gabrovšek, Rajković 6, Avirović, Kulžinski Nikolaj, Šubarić, Vuković 5 in pol, Bröder, inž. Weiss 5, Grenčarski, Herbatin 4, Graber, Carev 3 in pol, Kulžinski Dimitrij 2 in pol (1), Žuk pol (1). — 11. kolo se igra zaradi skupščine »Jugoslovske šahovske zveze« šele v ponedeljek 14. t. m.

KULTURNI PREGLED

Ivan Meštrović — 50-letnik

Danes doživlja 50 let sloveči jugoslovenski kipar Ivan Meštrović. V kulturi naše celotne zemlje zavzema ta umetnik izjemno mesto: njegovo delo pomeni višek jugoslovske upodabljajoče umetnosti. Meštrović

pa je tudi eden redkih umetnikov naše krvi, ki so si pridobili priznanje in sloves v tujini. Še nedavno smo mogli z zadostnim beležitvi uspehe v Angliji, na Holandskem, v Parizu in v Pragi. Povsod so predvsem opazili njegovo skulpturo in največ o njem pisali: v Angliji je bil že dolgo znan, saj je med svetovno vojno razstavljal v londonskem Victoria and Albert Museum in drugod šestkrat ter prodal samo tu 47 del, izmed katerih jih je 17 prešlo v muzeje in javne galerije. Holandska kritika je pisala o njem več kakor o kateremkoli jugoslovenskem umetniku; v Parizu, mestu umetnostnih razstav, je Meštrovićeva razstava vzbudila nenavadno pozornost in Charles Despiau, poleg Bourdella in Maillola največji sodobni francoski kipar, je izjavil o njem, da je samoradni in veliki umetnik. V Pragi že dolgo ni imela nobena umetnostna razstava tolikega uspeha kakor nedavno Meštrovićeva. Sloves njegove umetnosti je že zdavnaj prestopil mejo naše celine; znano je, da si je njegova plastika osvojila ameriško umetnostno kritiko in javnost in da so 17 njegovih del nakupile ameriške galerije, za mesto Chicago pa je ustvaril dva monumentalna kipa indijanskih jezdcev, ki zdaj krasita tamošnji veliki park. Če kdo v tujini omenja jugoslovensko umetnost, gotovo misli Meštrovića; njega ne morejo zatajiti niti namški umetnostni prirobniki, ki sicer jugoslovskega umetnostnega življenja sploh ne upoštevajo.

Navajami smo, da se pri umetnikih in znanstvenikih predvsem vprašujemo, kaj po-

menijo za zapadni svet, ali so tam priznani in mednarodno kaj vredni. To je slaba navada in v bistvu nepravilno vrednotenje, čeprav ni brez vsakega pomena; vendar je to že v krvi narodom, ki so, da ponovim neko frazo češkega kritika F. X. Šalde, vedno sedeli v šolskih klopih zapada in se učili posnemati. Meštrović je torej tisti naš umetnik, ki sijajno zadošča tudi temu našemu predsodku, ker je priznan za enega največjih kiparjev vse Evrope.

Z druge strani — in ta je dejansko najpomembnejša — je Meštrović po vsebini in stilni značajnosti svoje skulpture eden najoriginalnejših umetnikov na vsem slovanskem Jugu. Njegova dela so vzlic temu, da stilno ni enoten in da se je razvijal pod vplivi raznih velikih kiparjev in skulptur, rasno izrazita. Ona so tujemu svetu v najprepričevalnejši in najodstopnejši obliki predložila originalnost jugoslovske narodne duše in njeno globoko vsestroveško vsebino. Meštrovićovo delo je — gledano v celoti, ne v posameznostih — poleg srbsko-hrvaških narodnih pesmi najnacionalnejši, obenem pa največjevalni in tudi najtrajnejši kulturni izraz in dokument srbsko-hrvaškega kulturnega kroga. Če zapišemo

Meštrovićeva domača hiša v Otavicih

»srbsko-hrvaškega«, je to najpraviše, zakaj v njem sta spojeni obe, po kulturni preteklosti različni, a narodno in jezikovno edinstveni strani. V Meštrovićevem rodnom kraju so se obranile nekatere izredno dobre variacije narodnih pesmi, ki opozajo kosovsko bitko in srbsko slavo, čeprav je kraj katoliški in teži k hrvaškemu kulturnemu centru. Vendar je Meštrović izhajajoč iz hrvaštva kot dane kulturne oblike, genialno domel na svetovješko nacionalno tradicijo arstva. Lazarjev boj na Kosovem polju in ustvaril osnutke za Kosovski hram. (Le-ta žal ne bo nikdar zgrajen, kar njegova koncepcija znatno presega povprečna merila, ki odločujejo pri urenitvevanju takih načrtov.) Meštrović je l. 1911. razstavil na mednarodni razstavi v Rimu v paviljonu Srbije, ne pa v paviljonu Avstro-Ogrske, pod hrvaško zastavo, kakor so mu ponujali; bila je to ena najučinkovitejših in najpomembnejših manifestacij za narodno edinstvo Srbov in Hrvatov. Med svetovno vojno je deloval v vrstah jugoslovskega odbora. Bil je vedno nacionalen človek v tožnem pomenu besede: kakor preprosto ljudstvo, je tudi on šel preko nebesnih razlik k temu, kar je naroda skupnega in v sedanjosti nadčasovnega, kar vodi preko smoti in zabod današnjega dne v širšo in svetlejšo bodočnost. Samo tak umetnik je lahko postal skupen umetnik jugoslovanov in naš reprezentant pred tujimi narodi. In njegovzga dela ja tuj svet občutil dihanje elementarnega in avtohtonega, kakor je to Goethe zaznal iz srbskih narodnih pesmi.

To avtohtono zares živi v Meštrovićevem delu, naj si ogledamo njegove osnutke za Kosovski hram ali njegove verske kipe in monumentalne stvaritve, kakor ja znameniti Račičev mavzolej v Cavtatu, ali njegove

like matar, svetnikov in velikih mož. Pavod je poleg osebne note še nekaj, v čemer občutiti isti monumentalni izraz, kakor v narodni pesmi; iz teh izrazov bi lahko sestavili, prav kakor iz narodnih pesmi, nekako narodno življenjsko filozofijo, narodno - človečansko etiko. Kakor ja Michelangelo v svojih stvaritvah razodeval življenjsko občutje Italije v njeni renesančni dobi, tako Meštrovićeva umetnost povebuja življenjsko občutje Jugoslavije, notranji vzpon

Meštrovićeva mati

Ivan Meštrović

Domače vesti

* Obisk Nj. Vel. kraljice Marije v mi-zarski tvornici. Pred dnevi je posetila Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu dvorne dame g. Šverljuga mizarsko delavnico M. Gogale, kjer si je ogledala razno delo. Posebno se je zanimala za izdelke, naročene vprav za njo. Takoj drugi dan se je pri-peljala s princem Tomislavom in Andre-jem. Skupno so si z zanimanjem ogledali stroje in dve najmodernejši opravi, ki sta bili ravno v izdelavi. Nj. Vel. kraljica je pohvalila vse delo, posebno pa so ji ugaja-le risbe g. Zorana Gogale, absolventa šole za mizarsko in notranjo arhitekturo. V so-boto proti večeru je pa kraljica prispela tretjič v spremstvu princa Pavla in kne-ginje Jelene ter si ogledala pohištvo, ka-kor ga je bila naročila sama. Skice je na-pravil g. Zoran Gogala, ki je tudi nadzo-ruje delo. Nj. Vel. kraljica ni štedila s pohvalo, rekoč: »Sve što ste mi izradili, izradjeno je onako, kako sam ja htela i sve je točno i jako lepo.« — Pohištvo je v starem slovenskem slogu v temni barvi. Nj. Vel. kraljica je vpraševala o podrobnostih in g. Gogala ji je na vsa vprašanja dajal potrebna pojasnila. Pri odhodu se je še enkrat zahvalila g. Gogali za vse delo ter se zadovoljna odpeljala proti dvoru.

Pred soncem popolnoma varen
proslavljal boš Veliki Šmaran,
če pristen boš vinček počasi
prl Slamiču pil na terasi!

* Glavna skupščina JUU. Delegati in de-legatkinje iz dravske banovine dobe vse potrebno v pogledu prenočišča in drugo pri stanovanjskem odseku, ki bo že 16. t. m. in nadalje posloval na glavnem kolo-dvoru v baraki med peronom in skladiš-či. Pri prihodu naj se vsakdo tam javi. Vse aktivne in upokojene učitelje in učiteljice iz Ljubljane in bližnje okolice vabi stanovanjski odsek, da se pripravijo za sprejem došlih gostov v svrhu razkazo-vanja mesta in stanovanj dne 18. t. m. na glavnem kolodvoru. Pristop na glavno skupščino JUU bo dovoljen le proti poseb-ni izkaznici, ki jo prejmejo člani pred zho-rovalno dvorano na osnovi članske legiti-macije JUU. Te izdajajo članom le sreska društva. V kolikor si jih še niso nabavili, jih bodo prejeli predsedniki sreskih dru-štev na sekondi v dnevi banovinske skupš-čine. Ker je možno, da bodo zaprosili poedini člani za legitimacijo šele v Ljubljani, prosimo predsednike vseh sreskih društev, da vzamejo s seboj v Ljubljano društvene štampiljke. Članske legitimacije so potrebne tudi društvenim delegatom.

* Na kongresu jugoslovenskega učiteljstva, ki se bo ta teden vršil v Ljubljani, bo zastopal ministra prosvete g. dr. Ivan Kasumović, načelnik prosvetnega oddelka kr. banske uprave v Zagrebu.

* Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije. Z odlokom ministra za fizično odgojo na-roda je imenovano starešinstvo Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. Za starešino je imenovan Radoslav Georgijević iz Beo-grada, za podstarešino Josip Turk iz Ljubljane, za drugega podstarešino Mirko Kleščić iz Sombora, za generalnega tajni-ka Peter Lekić iz Beograda, za vrhovne-ga inspektorja gasilske službe pa Ilija Pintar iz Brčka.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

DANES VELIKA PREMIERA
Najnežnejša balada globoke lju-bezni dveh mladih src

LJUBIMKANJE

Po istoimenskem odskem komadu
Arturja Scholtzlerja

♥

Magda Schneider
Willy Eichberger, Paul Hörbiger,
Wolfgang Liebenelner

○

Predstave ob 3, 5, 7, 8. in 10.

naroda, njegovo stvarjalno silo, njegovo silno voljo, da premaga vsa tragika izkušnj v preteklosti in se začne kvišku, k vse-šlovstvu. V Meštroviću ne slavimo samo umetnika zaradi umetnosti, marveč umetni-ka zaradi naroda in človeštva. Njegova umetnost je, kakor je zapisal Salda o Ro-dinu, genijeva materinstva v najosebnem in obnem najbolj narodnem smislu besede.

Prevarjeni smo, da bo ta genij še mnogo govoril!

* Ivan Meštrović se je rodil 15. avgusta 1868 v Vrpolju v Slavoniji, kjer je bila nje-gova mati na sezonskem delu. Njegovo roj-stvo v Slavoniji je potekalo zelo slufatno. Dejanec poteka Meštrović iz vasi Otavice pri Dnišcu v severni Dalmaciji. Že pri njegovem očetu, preprostem in ubožnem se-ljaku, se je kazal neka vrsta umetniški na-gib. Ivan ni obiskaval ljudske šole, marveč ga je učil oče čitanja in pisanja. Velik vpliv so imele na bistroga dečka narodne pesmi, ki so jih pili vsi po vrsti ob dolgih zimskih večerih pri ognjišču. Te narodne pesmi so mu ostale živo v spominu; naučil se jih je okrog 60 in je, še nedavno razodel svojemu intimnemu prijatelju dr. Čurčinu nako zelo dobro verzijo »Hasanaginice«. (O Meštroviću kot rapsodu je pisal lani v »Prager Presse« prof. dr. Murko). Kot deček je plesel črede in je jel, sledeč svojemu prirojenemu nagi-bu, izdelovati iz lesa in kamena razne fi-gure, ki so bile vprav prečelne. Poča-si ja ta njegova umetelnost zaslovlja v

* Reforma farmacevtskega študija. V Beogradu se je v zadnjih dneh vršila an-keta o reformi farmacevtskega študija. Po vsestranski stvarni debati je bil sprejet naslednji sklep: Odpravi se dosedanja praksa v javnih civilnih apotekah, ki je trajala prva dva semestra. Študij naj se vrši samo na univerzah polnih osem se-mestrov po opravljeni maturi. Odpravi se tudi naslov »magister farmacije«, absolvi-ran študent farmacije pa dobi naslov »di-plomiran farmaceut«. Po končanih študijah mora diplomirani farmaceut odslu-žiti dveletni staž v javni apoteki, po do-vršenem stažu pa opraviti apotekarski de-žavni strokovni izpit, nakar dobi naslov »diplomirani apotekar«. Program študija se razširi. Razen dosedanjih predmetov za farmaceute na univerzah se uvedejo kot oblativni predmeti še mikrobiologija, biokemija, kemija živežnih potrebščin in toksikologija. Po študijah pa bo lahko vsak diplomirani apotekar doktoriral iz farmacije ali iz filozofije po predmetih, ki si jih je izbral za doktorat.

* Pekovski delavski organizacije za-htevajo odpravo nočnega dela. Deputacija zastopnikov pekovskih delavskih organizacij iz vse naše države je ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje ter ministrstvu za trgovino izročila spomeni-co, o ponočnem delu v pekarnah. V spo-menici je obrazloženo stanje pekovskih delavcev in vajencev v naši državi ter način, kako naj bi se to vprašanje rešilo v naši državi.

* Zračni polet okoli naše države. Pilot-loreč poročnik Ernest Turk slavi danes petnajstletnico, odkar je stopil k aviaciji. Pilotsko šolo je absolviral na Dunaju. V svetovni vojni se je odlikoval na fronti kot hraber in izkušen pilot. Sedaj služi pri 4. zrakoplovni polku v Zagrebu. Svoj jubilej bo proslavil na ta način, da bo letel širom cele naše države. Spustil se bo aerodromih v Jugoslaviji.

* Lep uspeh našega letalca. Inž. cand. Boris Cijan iz Maribora, čigar dopis smo nedavno objavili, je kot prvi Jugosloven v poljski jadralski letalski akademiji v Bezmehovci dobil jadralsko letalsko pilot-sko diplomu. Absolviral je tako zvani uradni iz-pit v času 1 ure 40 minut in 05 sekunde ter letal skupen čas 2 uri 28 minut 15 sek. S tem je tudi dosegel kot prvi slovenski jadralski letalec pravo za instruktora v jadralskem letanju. O ju-go-slovenskem letalstvu je dal zanimive po-datke glavnemu uredniku »Krkowskega kurirja«.

Jutri tebi
zdravo, lepo in štedljivo Lutz

* Sprememba v državni službi. Sreski šolski nadzornik v Gornjem gradu Fran Lužnik je premeščen za učitelja na osnovni šoli v Škornjarju. V višjo položajno sku-pino pa je napredoval Slavko Vidmar, tehniški uradnik pri banški upravi.

* Moške pevске zbrane obveščamo, da izidejo v prihodnjem zvezku »Zborov« 3 pesmi Danila Bučarja in sicer »Tam, kjer pisana so polja«, »Pesem o trnovskem zvonce« (narodna) in »Angelček moj« (na-rodna). Vse te so imele nenavaden uspeh na vsakem koncertu »Okmeta Ljubljanske-ga Zvona« na Koroskem. Partitura bo stala dva dinarja.

* Prva državna higijenska razstava v Beogradu. Glede na vzorne olajšave pri po-tovanju v Beograd ob priliki higijenske razstave smo obveščeni takole: Polovična cena je dovoljena za vse obiskovalce pri povratku od 2. do 12. septembra. Polovična cena za brezplačnim povratkom od 17. avgusta do 22. septembra pa samo za čla-ne Jugoslovenskega društva za čuvanje narodnega zdravja in člane Saveza zdrav-stvenih zadrug. Vozno olajšavo je mogoče dobiti samo z istočasno nabavo legiti-macije razstave, ki jih imajo v zalogi vse po-slovalnice »Putnika« in vsi Higijenski za-vodi po ceni 20 Din. Legitimacija velja tu-di za enkratni brezplačni obisk razstave.

* Japonski evinčniki v Jugoslaviji. V Osijeku so se te dni pojavili prvi svinč-niki, ki so naročeni direktno iz Japonske. To je prvo blago, ki je prispelo direktno iz Japonskega. Prodajajo jih po 50 par komad. Strokovnjaki trdijo, da so ti svinčniki boljški kakor evropski. Prispeli so preko Hamburga.

* Hilen. Danes se poročita v Begunjah na Gorenjskem gđ. Fanika Resmanova, dosedaj sodna uradnica na Brdu, in g. Alojzij Šonc, notarski namestnik v Kamni-ku. Bilo srečno!

* III. gospodinjska razstava pod naslo-vom »Red in snaga k zdravju pomaga« na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra. Se naslanja kot tretji člen na prvi dve gospodinjski raz-stavi preteklih let, ki so gotovo še vsem posetnikom v dobrem spominu. Letošnja razstava bo zopet zavzemala ves paviljon K in bo obsegala: Preprosto a okusno in ceneno urejen dom s snažno in praktično

Sealyham Terrier

najmodernejši terrier, ljubljene vseh smelih in odličnih dam. Pes za lov in sport. Na Angleškem registrirane prvorazredne pse prodaja: »Blackpond Ken-nels, Zdenčica, Savska banovina. 8719

kuhinja. Razstava nas bo vodila po naj-različnejših opravljenih gospodinje. Poseben kotiček bo odmerjen negi telesa, počitku in domači lekarni. Kako naj žena koristno uporablja svoj prosti čas, nam bo prikaza-lo v posebnem oddelku te razstave Sploš-no žensko društvo pod naslovom »Ženi v razvedrilo, domu v korist«. Tu ne bodo običajna ročna dela, kakor smo jih vajeni, tu bomo videli delo naših predic, tkal-k, naših domačih umetnic, ki iz ostankov blaga ustvarjajo koristne in okrasne predmete, ki spletajo za zimo topla obla-čila za male in velike za vse prilike. Žene, matere, gospodinje ne zamudite si ogleda-ti to koristno razstavo!

KOPALCI, KOPALKE

uporabljajo z velikim uspehom znano URAN KREMA za sončenje, ker samo URAN KREMA v vezi z ultravijoletnimi žarki naredi lice zažgano, temno bakreno. URAN KREMO dobite povsod. 8729

URAN PARFUMERIJA LJUBLJANA

* Kaj bo s cesto Zlatorog-Savica? Na odredbo banske uprave se je pomladl vršilo pri sreskem načelstvu v Radovljici zborovanje interesentov za ureditev ceste Zlatorog-Savica. Ta cesta je še nedavno služila največ izvozu lesa iz gozdnatih predelov Male Savice in tudi iz višje le-žečih gozdov planine na Kraju. Danes se uporablja skoraj izključno za tujski pro-met. V poletju vozi do Savice dnevno po-vprečno po 30 avtomobilov. Od omnibusov vozita dva dvakrat dnevno. Pri takem prometu je nemogoče, da bi cesta ostala ohranjena dalje časa, posebno še, ker je potrebna temeljitih popravil. Obnova mo-stov, naprava obcestnih jarkov, naspajanje in delno širjenje zahtevajo najne izvedbe. Zaenkrat bi bilo izvesti vsaj najnujnejše usipanje ceste. Tujsko-prometno društvo pri Sv. Janezu je s svojimi skromnimi sredstvi zasilo popravilo ceste v pričetku sezone, sedanja popravila bi zahtevala večje vsote, čemur pa omenjeno društvo ni kos.

* Za napredek lepe Dolenjske, članek, ki je izšel v nedeljskem »Jutru«, je bil pomotoma podpisani s črkami N. S., pra-vilno bi moral biti podpisan z V. R.

* Samotar v starem gradu. Pred krat-kin je iz okolice Bleda prišel v Sombor mlad Slovenec Valentin Podstenšek ter se nastanil v nekem prostoru starega gradu, kjer namerava živeti kot puščavnik. Hra-ni se z raznimi koreninami in sadjem. Samotar piše dnevnik o svojih vtisih.

* Smrt očeta velike rodbine. V dalmatinskem selu v Račah je te dni umrl precej premožen posestnik Blaž Radč, ki je poleg vdove zapustil 27 otrok. Pokojnik

DR. M. KAMIN
se je preselil
ter ordinira za živčne bolezni
od 1. do 3. ure
v Puharjevi ul., Dukičev blok VIII. 8722

ZOBNI ZDRAVNIK
dr. Srečko Puher
Gregorčičeva ulica 32, tel. 20-70
zopet redno ordinira
od 1/2. do 1/2.12. in od 2. do 5.

IZOBN KINO »SOKOLSKI DOM«

Telefon 33-87.
Samo danes ob 5., 7. in 9.
Večer smeha
Hans Moser, Szöke Szakall
v 4. komedijah!
Sreda, četrtek ob 1/2.7., 1/2.9.
Tri sestre
Iz vrtnice vele mestnega živ-ljenja. Film solz in smeja!

CENE: 10, 8, 6, 5, 4 DIN

je bil dvakrat ožen. Prva žena mu je rodila 20 sinov, druga pa 7 hčera.

* Huda avtomobilska nesreča v Beogra-du. V nedeljo je bil v Beogradu veliki let-niški dan v okolici, ker je malo popu-stila huda vročina. Vsa prevozna sredstva so bila v naporni službi in so bili zlasti avtomobili prenapolnjeni. Na Avalski cesti se je eden od takih avtomobilov, ki je bil prav za prav preurejen tovarni avtomobil, prevrnil na polovici pota, ker je bil preobremen s potniki. Na njem je bilo 26 oseb in so bile vse pri tej nesreči kolikor toliko poškodovane. Večina potnikov je k sreči odnesla samo neznatne prakse, hu-do pa so ranjene tri žene in neka mlada dekle. Ko se je avtomobil prevrnil, so nekateri potniki iz njega odleteli daleč pod cesto in so k sreči ostali brez težjih poškodb. Tri žene in neko dekle pa je avtomobil tedaj, ko se je prevrnil, pritis-nil z svo laščo ob obcestno kameno in tako nevarno poškodoval.

* V Kolpi je utonil. Pri Petrinji je v Kolpi utonil sedlar Anton Medved, ki je, četudi ni bil plavalec, hotel prebroditi reko. Zasel pa je v neko kotanjo in izginil v valovih. Malo pozneje ga je potegnil iz Kol-pe slikar Longhomo. Medved se je nedavno iz Ljubljane preselil v Petrinjo.

* Samoborski vlak odrezal potniku obe nogi. V zagrebški okolici se je v nedeljo na progi samoborske železnice pripetila grozna nesreča. Ko je vlak bil še v teku je neki mladenič padel pod kolesa, ki so mu odrezala obe nogi. Ta vlak se ne ustavlja na nekaterih manjših postajah, kakor je to tudi navedeno v vozem redu. Tako se tudi v Vrapcu ni ustavil. Zato sta skočila tamkaj iz vagona dva mlade-niča: ključavničarski pomočnik Ivan Gr-ec in njegov mlajši brat. Mlajšemu se je skok posrečil, starejši pa je padel pod ko-leso. Med potniki je nastala prava panika. Vlak je ustavil in zdravnik dr. Ček je po-nesrečenemu nudil prvo zdravniško pomoč. Ponesrečenec je bil prepeljan v zagrebško Zakladno bolnico, kjer so opravili amputa-cijo.

* Vlom v Braslovčah. Prava senzacija za Braslovče je bila v nedeljo jutraj, ko se je izvedelo, da so tatovi obiskali konz-um v Društvenem domu. Zlezli so skozi omreženo okno na ta način, da je padel od-stranil šipo in se splazil v notranjost med železno ograjo. Vendar plen ni bil nič iz-daten niti v denarju, niti v blagu. Bržčas so se tatovi ustrašili kakšnega šuma in jo zopet pobrisali v noč.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo.

* Kamodvorska ulica, odpradja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike od iz-redno ugodnimi plačilnimi pogoji, tudi na hranilne knjižice.

* Hladilnike na električni, plinski in petrolejski pogon dobavljajo na območje od-plačevanja »Elektrolux, Ljubljana, Mest-ni trg 25-4.

Iz Ljubljane

* Jubilej zgledega delavca. Danes praznuje v svoji hišici na Ježici, Mala vas št. 25, ki si jo je zgradil s svojimi, od ubor odtrganimi prihranki, svoj 70. rojstni dan g. Jernej Novelli, ki je polnih 39 let služboval v Učiteljski tiskarni ter užil va še čil in zdrav svoj zaslužen pokoj. V dolgih desetletjih dela je dila jubila-ta največja vema, ki so jo zahvalno prazna-vali njegovi delodajalci. Veterani dela že-limo še mnogo let srečnega pokoja.

* Lep jubilej šolske sestre. 40 letnico odkar je položila svečano zaoblubo praz-nuje danes šolska sestra Miroslava Wige-le, sestra upok. šolskega upravitelja g. Wigeleta Ferda na Laverči. Bivši gojenci Marijanišča, ki so sedaj že v raznih držav-nih službah, se je še gotovo spominjajo kot učiteljice petja, glasbe in organistke. K lepemu jubileju čestitamo!

* 35 letnico mature na ljubljanskem učiteljskem obhajajo učitelji, učiteljice in njih g. profesorji v petek 18. t. m. od 19. dalje pri Nacetu na Šmartinski cesti v Ljubljani.

* Člani društva nižjih mestnih usluž-bencev se vabijo, da se v čim večjem šte-vilu udeležijo pogrebu umrlega člana Lju-biča Lojzeta, ki bo danes ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnice.

* Umrli je včeraj v bolnici g. Jernej Pirnat, mestni uslužbenec in glasbenik. Pog-reb bo jutri ob pol 18. Blag mu spomin, žalujoučim naše sožalje.

* Ga. A. Likozarjeva je izročila v po-častitev blagopokojnega soproga, g. An-tona Likozarja OMD za 5 pokroviteljn 500 Din. Srčna hvala!

* Večer smeha v šiški. Na ponovno prošnje občinstva, se je uprava šišenske-ga kina z velikimi gmotnimi žrtvami od-kočila, da si nabavi štiri komične filme, v katerih nastopijo sami odlični komiki, med njimi v glavnih ulogah popularna Szöke Szakall in Hans Moser. Predvajali se bodo samo danes ob 5., 7. in 9. uri »Ahoj, Ahoj!« »Nedolžni direktor«, »Treba se je ženiti in« »Vestni nosač«. Opozarja-mo, da je to popolnoma drug program, kot se je z velikim uspehom predvajal v kinu

Recept za vlaganje breskev s kisom in sladkorjem.

Za tovrstno vlaganje so najbolj pripravne Bergamotte breskve, katere najbolj dobro olupimo, razdelimo po sredi na dve, po odstranitvi koščice pa nadenemo z majhni-mi koščki brezglavega nageljčka in cime-ta. Na 2 kg breskev damo 2 litra razred-čenega vinskega kisa in 1 kg sladkorja. Kis in sladkor nekaj časa kuhamo, zatem pa olupljene breskve, dokler se omeščajo. Nato jih vzamemo iz kisa, slednjega pustimo še nekaj časa kuhati, nakar ga vlijemo na breskve. Naslednji dan kis ponovno pre-kuhamo in zopet vlijemo na breskve. Ohla-jenim breskvam prirnešamo na vsak kg po 1 raztopljeno HADENON-tableto ter spravi-mo v kozarce. HADENON se dobi v Drogeriji Gregorji v Prešernovi ulici.

Matic, ter da se bo predvajal tudi novi in zanimivi Foxov tednik. Pridite, če se hočete od srca nasmejati in dve uri po-zabiti vse težave in skrb!

* Šlamorenica mu je odrezala roko. V splošno bolnišnico so včeraj pripeljali 27 letnega posestnikovega sina Antona Bašarja iz Stražišča pri Kranju. Bil je zapo-slen včeraj dopoldne pri mlatilnem stro-ju, pri čemer pa je za zaleda huda nesre-ča. Pograbil ga je stroj, ki mu je odrezal desnico nad komolecem. Nedavno so pri-peljali v bolnišnico neko služkinjo iz do-brovske občine, ki ji je mlatilnica odreza-la levo roko pri komolcu.

* Oseparjen šofer. Šofer Željko Kraus je včeraj prijavil na policijsko upra-vi, da je postal žrtev prebrisane naka-rije. Natakari Jože R. ga je bil najel na Pivtiških jezerih, da ga odpelje z avto-mobilom v Ljubljano. V Ljubljani se je nastanil gost v hotelu »Slon« in dejal ko-ferju, naj počaka samo trenutek, da stopi v banko po denar. Kraus ga je zaman čakal. Šele čez čas je dobil od njega obve-stilo, da se je moral nemudoma odpeljati na Bled, češ, da prevzame tam mesto di-rektorja v nekem hotelu. Takoj nato je Kraus telefonično vprašal imenovan ho-tel, od kodar pa so mu odgovorili, da ime-na njegovega gosta sploh ne poznajo. Ta-ko se je Kraus slednjič prepričal, da je naselil pastolovcu. Natakarija, ki je oškodoval Krausa za 1700 Din, zasleduje policija.

* Ukradeni zlatniki. V stanovanje strojnika Josipa Kervinskga v Zgornji Šiški 74, se je vtihotapil neznan tat ter odnesel dva zlatna poročna prstana, dva zlatna prstana s kamni, uro budilke in ne-kaj perila.

* Drzen vlom v hišo. Pri posestniku Josipu Trčku v Črni vasi pod Ljubljano, je bil izvršen v nedeljo dopoldne izredno drzen vlom. Medtem, ko ni bilo domačih, pri hiši se je splazil vkomilec pod okno, kjer je odstranil pločevinast vložek, ki nadomestuje šipo, nato pa odprl okno. V sob. je prebrskal vse kote in v glavnem omaro, v kateri je našel nekaj nad 700 Din gotovine, srebrno uro z verzičico in obleke. Pri delu pa se mu je očividno se-lo mudilo, kajti zgrešil je 400 Din kovane-ga denarja, spravljenega v spodnjem pred-aju.

* Z avtobusom v Logarsko dolino po-htite v četrtek 17. t. m. Krasno razvedri-lo, kopanje, udobna vožnja. Skupno s hra-no le 135 Din. — 20. t. m. in 3. septembra bo tridnevni izlet v Benetke. Z vsa oskrbo 710 Din. Izleti v Logarsko dolino so vsak četrtek in nedeljo, dnevno pa v ostale na-še najlepše kraje. Zahtevajte prospekte in prijavite se pri »Putniku«, nebotičnik.

* Orehove spalnice najceneje pri Al-berthu Černetu, Zg. Šiška pri remizi.

Iz Maribora

* Danes je zadnji dan »Mariborskega tedna«. Vsi obiskovalci, ki se pričakujejo v izredno velikem številu, se opozarjajo na veleznakneve razstave in pa na velike prireditve na »Mariborskem otoku«, kjer bo prekrasna beneška noč združena s ve-liko narodno veselico. Dalje bodo nasto-pali na šici nad velikim bazenom znani domači akrobati Kranjc, Bučar in Milna-ričeva iz Celja. Razen tega bo tudi na za-bavišču zelo veselo, kjer bo igrala godba »Lirac«.

* Gasilska slavnost v Razvanju. V ne-dejlo so se v Razvanju pri Mariboru vršile okrožne gasilske vaje II. skupine za dravski desni breg. Sodelovalo je domače društvo s 20, Hec s 22, Maribor s 8, Stu-denci s 16, Pekre s 13 člani s vsem orod-jem in motornimi brigadama. Vaje si je ogledal tudi sreski načelnik g. Makar.

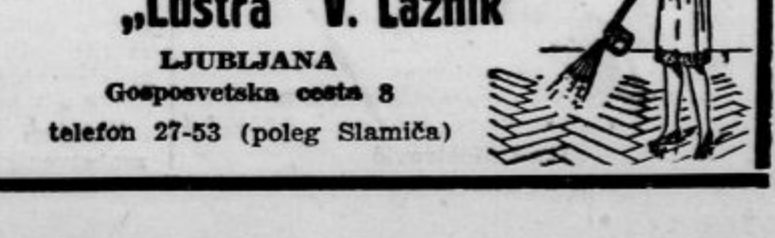
Internat dekl. zavoda "VESNA" V MARIBORU

sprejema učenke vseh srednjih šol. Dobra oskrba, skrbno nadzorstvo, pomoč pri uče-nju. Pojasnila daje ravnateljstvo zavoda. 8726

di izvrši cela generacija. O je Cankar vee do današnjega dne nenadkriljv mojster slo-venske besede v prvi, je tak mojster v po-zivji Oton Zupančič. Rajmund Habrina je prevel tudi pesem »Umetnik in žnec«, ki je izšla v podlistku na prvi strani iste šte-vilke »Lidovih Novic«.

Zgodovino borbe za ženske pravice je holandska pisateljica Jo van Ammers-Kaller živo ilustrirala z usodo treh rodov v svo-jem romanu »Upornice« (»De opstandi-gene«), ki je zelo razširjen po severnih dr-žavah in v Nemčiji ter je sedaj izšel tudi v slovenskem prevodu. Izdala ga je ju-go-slovenska knjigarna v Ljubljani. Roman je prevedel Ferdo Kozak. Razdeljen je na tri dele z važnimi letnicami v življenju treh rodov: 1840—1872—1924. Pisateljica se odlikuje s svojim plastičnim risanjem značajev in z zdravim pogledom na do-godke in na njihov razvoj.

Mučno in umazano delo, denar in čas
prihranite, ako uporab-ljate za Vaš parket „Lustrol“
parketno vozilo z brizgalko. Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu ali pa direktno pri „Lustrol“ V. Laznik
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 8
telefon 27-53 (poleg Slamiča)

Na radvanjem vojaškem strelišču trajajo velike strelske tekme mariborskega strelskega okrožja že dva dni in bodo končane danes popoldne. Otvorili jih je v nedeljo jutraj predsednik okrožja polkovnik g. Putnikovič, med gosti pa so bili navzoči okrajni glavar, g. Makar mestni župan g. dr. Lipold, ki je tudi po zdravil strelce, dalje poveljnik 45. p. p. polkovnik g. Glisic, garnizonar, polkovnik g. Nikolić in drugi. Že dosedanj rezultati so poštenili v ospredje tekmovalce kot posameznike-favorite g. Terčelj s 84 od 100 dosegljivih točk, profesor g. Cestnik in podpolkovnik g. Stanešič s 83 točkami itd. Na splošno tarči so se dobro plasirali člani strelskega društva od Sv. Jurja in iz Svedine, na damski tarči pa g. Vukmančič, Hiničeva in Plojeva. Udeležba pri tekmah je izredno velika. Razdelitev nagrad bo drevi ob 19. v Mariborskem dvoru.

Zopet nova streljaka postojanka ob meji. V nedeljo bo otvorjeno novo strelišče v zvezi strelske družine v Dravogradu, ki se ga bodo udeležili polnoštevni vsi okolišnji strelski družine.

Obisk graških pekov. Na Mariborski tedenc je prispelo v nedeljo okrog 160 pekov iz Grada, ki so se pripeljali v posebnih avtobusih. Dvopodne so si ogledali mesto, popokane so pa napravili izlet v Pekre. Ponoči so se vrnili domov. Včeraj je prispelo glede na to, da je predzadnji dan Mariborskega tedna, v Maribor izredno veliko število tujcev, glavni naval se pa pričakuje za danes.

Idejni tečaj za učitelje na kmetiko-nadaljevalnih šolah, ki je trajal 10 dni na tukajšnji banovinski sadjarski in vinarski šoli, je bil v soboto zaključen. Kot plod predavanj in debat je bil izdelan skupen elaborat, ki je bil poslan v obliki predloga banški upravi v Ljubljani, ki je tudi priredila ta tečaj. Zaključni nagovor na vse slušatelje je imel njihov glavni predavatelj g. Krošl, v imenu slušateljev pa je izrekel zahvalo za prireditve tečaja šolski upravitelj g. Kržišnik. Udeležencem tečaja so bila nato razdeljena potrdila o obisku tečaja, nakar so ti idealni pionirji prosvete na našem podeželju z novimi načrti za bodoče plodono delo zapustili Maribor.

Žrtve nezgod in napadov. V Dravogradu je padla 48 letna posestnikova žena Alojzija Pšenčnikova tako nesrečno z drevesa, da je dobila nevarne poškodbe po vsej desni strani telesa. Pri popravilu njene motorja si je občutno poškodoval desno roko 23 letni mehanik Ivan Felčič iz Cankarjeve ulice na Tezmem. Nekli delavec je napadel predvčeršnjim 33 letnega delavca Ivana Šušteršiča iz Rojnika in ga udaril s sekuro tako močno po glavi, da se je Šušteršič zgrudil nezavesten, s krvjo oblit na tla. Vsi ti poškodovanci so bili prepeljani na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

Drava vrača svoje žrtve zemlji. Poročali smo, da je skočil v obup in v silni duševni potrebi preteklo nedeljo 6. t. m. zvečer kmalu po 23. uri, ko se je vračal v družbi prijateljev domov, s sredine državnega mostu v Dravo 47 letni sprevednik državnih železnic g. Viktor Miklavž. Drava je predvčeršnjim naplavila njegovo truplo na ostrom ovinku pri Sv. Martinu pri Vučju. Nesrečnega železničarja so pokopali včeraj popoldne na pokopališču ob veliki udeležbi pokojnikovih tovarišev in ostalega občinstva.

Iz Celja

Žrtve nesreč. V soboto je hotel 12 letni posestnikov sin Franc Drča iz Kaplje pri Sv. Juriju ob Taboru na postaji v St. Petru v Sav. dolini obrniti voz, pri tem pa je zašel z desno nogo med kolesnice, ki so mu zmečkale stopalo. V Gotorjanih pri Zalcu se je težko ponesrečil 34 letni posestnikov sin invalid Karl Brinovec, ki ima zlomljeno hrbtenico in se vsled tega vozi v posebnem voziku. Pred dnevi je padel tako nesrečno z vozika, da si je zlomil levo nogo. 25 letni Albreht Kodrič, gradbeni tehnik pri sreskem načelstvu v Celju, je padel na cesti med St. Jurjem ob južni železnici in Dramljamci s kolesa in si močno poškodoval desno roko. Na Holmcu pri Kokarju si je 7 letni kočarjev sin Franc Lužnik pri padcu na domačem pragu hudo ranil desno koleno. Triletna posestnikova hčerka Pavla Urlepova iz Hrenove pri Novi cerkvi si je pri padcu občutno poškodovala desno roko. V Planinski vasi pri Planini je mlatinica v soboto zgrabila 29 letnega posestnikovega sina Franca Koprivca za levo ter mu odtrgala sredinec in mezinec in razmesarila član. V St. Lenartu nad Laškimi je dobil 19 letni delinar Josip Tovornik v soboto napad božjosti in je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v rame; v istem kraju je telica podrla 55 let. no posestnik Marijo Deželakovo na tla s tako silo, da si je Deželakova izpahnila desno roko v ramenu. Vsi ponesrečenci so zdravljeni v celjski bolnišnici.

ZOBOZDRAVNIK

dr. Stane Vrhovec

se je preselil

v Mestno hranilnico Krekov trg št. 7

kjer zopet redno ordinira

Stanje žrtev eksplozije v tovarni »Pyrotic« je v splošnem neizpremenjeno. Marija Galunova še vedno visi med življenjem in smrtjo, dočim se je stanje Antonije Vitancve nekoliko izboljšalo. Marija Koroševa in Ana Ločnikova, ki nista več v smrtni nevarnosti, bosta morali še dolgo ležati v bolnišnici.

V celjski bolnišnici so umrli v nedeljo 13. t. m. 34 letni posestnik Ivan Drofenik iz Krtine pri Sladki gori, včeraj pa 61 letni železniški pisarniški sluga Matija Vidmar iz Celja in 21 letni redov 39. p. p. Radoje Gežović iz Prage v nikšičkem srezu.

Tatica v pravoslavni cerkvi. Včeraj ob 7. jutraj je stopila 48 letna brezposelna delavka Neža H. brez stalnega bivališča v cerkev sv. Save na Vrazovem trgu. Na mizo je položila 50 par, pri tem pa je vzela z mize 10 Din. Tativno so opazili in storilko prijeli. V cerkvi je že pred dnevi nekdo izmaknil 20 Din z mize.

Gospodarstvo

Indeks cen na debelo za julij je padel

Narodna banka je objavila indeks cen na debelo v naši državi za julij letošnjega leta, po katerem kažejo posamezne skupine naslednje številke (v oklepajih številke za letošnji junij): skupina rastlinskih pridelkov 58.1 (61), živalski pridelki 54.0 (57.8), mineralni 75.1 (75.1), industrijski 70.5 (72.0), splošni 63.7 (66.1), izvozni predmeti 57.4 (58.7), uvozni 74.3 (75.3) točke.

Primerjava indeksa za letošnji julij z istim mesecem lanskega leta nam pokaže naslednje razmerje (v oklepajih številke za lanski julij): rastlinski pridelki 58.1 (73.2), živalski 54.0 (57.2), mineralni 75.1 (76.4), industrijski 70.5 (63.4), splošni 63.7 (65.6), izvozni predmeti 57.4 (61.1), uvozni 74.3 (66.1) točke.

Splošni indeks cen na debelo v juliju letos je, kakor vidimo, nasproti juniju padel za 2.4 točke, a nasproti lanskemu juliju za 1.9 točke. Znižali so se vsi indeksi za posamezne skupine, razen za mineralno, ki je ostala neizpremenjena. Najbolj so padle cene živalskim pridelkom (za 3.8 točke), potem rastlinskim (za 3 točke) in industrijskim (za 1.5 točke). V živalski skupini so padle cene svinjam, volom, perotini in jajcem, a neznatno so se podražile v juliju le ovce. Pri rastlinski skupini so popustile cene pšenice, fižola, ječmena in sena, medtem ko se so popravile turščici, marmeladi in konoplji. Od industrijskih predmetov so se pocenili opeka, moka, bombažne tkanine in predvilo, a les se je podražil.

Nasproti lanskemu juliju so se znižale vse skupine razen industrijske in za uvozne predmete.

S hmeljskih tržišč

Zatce (ČSR), 30. avgusta.

Za prihajajočo sezono se ponuja v prodaji v naprej 1800 do 2000 Kč za 50 kg hmelja (kg po 87.36 Din). Glede množine se lahko reče, da bo srednje velika. Nujno potrebnih padavin do sedaj ni bilo. Suša traja dalje pri visokih dnevnih temperaturah in bladinih nočeh. Obili cveti prihajajo v kobule, katerim bi nujno potrebne padavine dobro došle. Po kakovosti bo žateški hmelj odlični. Uši so se preganjale in so izginile. Rastlina je zdrava in je brez mrčesa. Da se bo doseglo lepo zeleno blago, se škropiljanje z Wackerjevim apnom nadaljuje.

Lublin (Poljska), 5. avgusta.

Zaradi neugodnih vremenskih razmer na letina na Poljskem je majhna. V Volohiniji je komaj 30%, v lublinskem okolišju pa 60% normalno razvitega hmelja. Ker bo letina majhna, upajo hmeljarji na dobro ceno.

Spalt (Bavarska), 7. avgusta.

Zaradi vročine se izvršuje okobuljenje hitreje. Padavine so sicer bile, vendar nezadostne. Izdaten dž bi ne bil dobro dobi hmelju, nego tudi vsem drugim kulturam. Skodljivcev smo se obranili. Če bo suša trajala še naprej, bomo obriranje pri belj, vendar nekoliko pozneje kakor lani.

Mainburg (Bavarska), 9. avgusta.

Vroče poletno vreme prav ugodno vpliva na hmeljsko kulturo. Pogled na večino nasadov navdaja hmeljarje z upanjem na ugodno letino in na dobre cene.

Gospodarske vesti

Nemška carina na presne in suhe češnje povečana. Iz Berlina poročajo, da se je v okrepitve domačega nemškega sadjarstva povišala carina na presne češnje od 10 na 30, na suhe češnje v vrečah prav tako od 10 na 30 in na suhe češnje v zabojih od 20 do 50 mark za metrski stot. Dalje je povečana tudi carina na češnjevo mezo od 10 na 60 mark za metrski stot. Nove postavke stopijo 16. t. m. v veljavo. V lanskem letu je Nemčija uvozila 264.000 metrskih stotov suhih in 214 tisoč metrskih stotov presnih češelj. S povečano carino bo tako rekoč onemogočen uvoz gornjih pridelkov v Nemčijo. Nemška avtarična gospodarska politika gre torej svojo pot in naš trgovinski provizorji z Nemčijo brez vezanih carin nam bo na ta način postal brezpredmeten.

Promet na zagrebški borzi v preteklem tednu je znašal okroglo 9.74 milijona Din; od tega (v milijonih Din): v efektih 0.71, v valutah 1.10 in v devizah 7.92.

Veterinarska razstava. Bilance našega narodnega gospodarstva ne smemo presojati samo po tem, koliko izvozimo v tujino, temveč moramo upoštevati tudi izguba, ki jih utrpimo doma. Potem bomo spoznali, da je ta bilanca pasivna. Posebno se ta pasivnost kaže pri živinoreji. Neprerastano nas ogrožajo na vseh straneh kužne bolezni, ki povzročajo velike izgube. Naš živinorejce poizkušajo spoznavati te bolezni, pa jih zaradi nepredvidnosti samo prenaša. Ker je nekdanja država podpirala le izobrazbo nemškega kmetovalca, je naš kmetovalce zaostal. To se naštejuje zdaj na našem narodnem gospodarstvu. Zaradi tega je potrebna večja izobrazba našega živinorejca. V to svrhu se pripravi v Ljubljani na letošnjem jesenskem velesejmu za naše razmere zelo velika veterinarska razstava, ki bi si moral vsak živinorejec temeljito ogledati. Najbolje bi se to napravilo v obliki ekskurzij in ogledov, kakor je bilo ob priliki potujoče kmetijske razstave.

Dva kartela nogavice. Po lani sklenjenem kartelu ženskih nogavic se je osnoval zdaj še kartel moških nogavic. Kartel ženskih nogavic se je sprito povišane carine na svilene nogavice na 400 Din za kg prav lahko uveljavil.

Povpraševanje po sodih za pivo v Zedinjenih državah je izredno veliko. Agenti ameriških pivovarov nakupujejo v Evropi velike količine sodov. Po neki vesti se zdaj vrše pogajanja med ameriški pivovarstvi in našim komisariatom za trgovino s tujino o dobavi velike množine sodov za pivo.

Poziv upnikom. Živinorejska zveza za kamniški politični okraj, r. z. z. o. z., je prešla v likvidacijo. Prav tako Živinorejska zadruga v Horjulju, r. z. z. o. z., in Mlekarska zadruga v Šmarci, r. z. z. o. z. Upniki naj prijavijo morebitne terjatve.

Denarni zavodi, ki še niso imeli v razprodaji legitimacij za obisk Ljubljanskega velesejma, pa jih žele prevzeti v prodajo za jesenski velesejem, ki bo od 2. do 11. septembra, naj to sporoče uradu velesejma v Ljubljani.

Oddaja pleskanja mostov. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede oddaje pleskanja mostov.

Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 9000 m³ hrastovega lesa. Direkcija državnega rudnika v Kalanju sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 6000 kg mešanega bencina, do 24. t. m. pa glede dobave krogličnih lažajev. Direkcija državne železarnice v Varnu sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 200 varjenih cevi. Direkcija državnega rudnika v Velenu sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave pisarniških potrebščin, risalnih potrebščin in 2000 stekel za jamske svetilke, do 30. t. m. glede dobave žitnikov, smirkovega platna, raznega železa, jekla, vijakov, matic in staurjevih pušk, do 1. septembra pa glede dobave 3000 kg domače evinske masti, 720 kg sirove kave, 2000 kg bučnega olja, 4000 kg koruznega zdroba in 4000 kg riža. Direkcija državnega rudnika v Kreki sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave jeklenih palic in 100 kg železne žice. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 600 kg martinkega jekla, do 22. t. m. glede dobave 12.700 kg katrana, do 23. t. m. pa glede dobave naprav za vijake. Dne 23. t. m. bo pri glavnem sanitnem skladišču v Zemnu otfertna licitacija glede dobave 15.000 kosov perila za bolnike in 15.000 kosov posteljnega perila. Dobava pšenice za vojaštvo se bo vršila 21. t. m. pri intendantskem skladišču v Mariboru.

Borze

14. avgusta.

Na ljubljanski borzi so se okrepile devize na Amsterdam, Berlin, New York, Pariz, Praga in Trst. London je oslabil. Bruselj in Curih neizpremenjena. Na efektnem tržišču je imela Kranjska industrijska družba zaključek po 300. Na praznik in tiling borza ne bo poslovala. — Avstrijski štok se je v privatnem kliringu trgoval: v Ljubljani po 8.65, v Zagrebu no 8.47 in v Beogradu po 8.46 Din. — Grški dinar so notirali v Zagrebu 36. — 39, a v Beogradu so se zaključili po 39.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Volna škoda nadalje zelo žrsta. Zaključevala se je za kaso po 228, 230, 234 in 236. 8% Blair se je zaključil po 35.25, a 7% Blair po 34.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2313.74 — 2325.10. Berlin 1364.30 — 1375.10, Bruselj 799.68 do 803.62, Curih 1108.35 — 1113.85, London 189.36 — 190.96, New York ček 4203.27 do 4236.53, Pariz 224.43 — 225.55, Praga 169.79 do 170.65, Trst 300.90 — 303.30.

Zagreb. Amsterdam 2313.74 — 2325.10. Berlin 1364.30 — 1375.10, Bruselj 799.68 do 803.62, London 189.36 — 190.96, Milan 300.90 do 303.30, New York kabel 4230.27 — 4238.53, ček 4203.27 — 4236.53, Pariz 224.43 — 225.55, Praga 169.79 — 170.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.27, London 17.14, New York 383.50, Bruselj 72.20, Milan 27.20, Madrid 43.25, Amsterdam 208.85, Berlin 123.35, Dunaj 72.70 (58.25), Stockholm 88.30, Oslo 86.25, København 76.50, Praga 15.32, Varšava 57.75, Atene 2.95, Carigrad 2.43, Bukarešta 3.06.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11.58, London 30.17, Milan 47.73, New York 67.97, Pariz 35.58, Praga 25.36, Curih 175.53, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Volna škoda 230 den., 7% investicijski 50 den., 8% Blair 35.25 — 37, 7% Blair 34 — 36, 7% posojilo Državnih hipotekarne banke 48 — 50, 4% agrarne 27 den., 6% begluške 36 den., Kranjska industrijska 300 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda za kaso 231 — 234, za december 231 — 233, 7% investicijski 50 — 53, 4% agrarne 27 do 29, 7% Blair 33.75 — 35, 8% Blair 35.50 — 37, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 47 — 50, 6% begluške 36 — 37, bančne vrednote: Narodna 3650 den., Priv. agrarna banka 221 — 227, industrijske vrednote: Sečerana Osijek 160 — 170, Trbovlje 118 — 125, Isis 30 bl., Impeka 50 denar.

Beograd. Volna škoda 233 in 232 za ključka, 7% investicijski 50 zaključek, 4% agrarne 28 — 29, 6% begluške 37 in 36.25 zaključek, 7% Blair 33.75 — 34.25, 7% posojilo Državne hipotekarne 48 blago, Narodna 3740 blago, PAB 222 — 223.50 zaključek.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.98, Alpine-Montan. 11.10.

Blagovna tržišča

LES.

+ Ljubljanska borza (14. t. m.) Tendence za les bolj živahna. Zaključena bila dva vagona remeljnov.

2170

+ Ljubljanska borza (14. t. m.) Tendence za žito neizpremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mleviski tarifi): nova baška, 79/80 kg 162.50 — 165; nova sremška, 78/79 kg 150 — 152.50; turščica (po mleviski tarifi): baška promptna 110 — 112.50, za avgust 117.50 — 120; moka: baška, 30%, iz nove pšenice 340 — 345.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence kolebajoča. Promet 42 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor 110 do 112; baška, okolica Novi Sad, gornjebanatska 112 — 114; srednjebaška 111 — 114; baška polska 116 — 118; gornjebaška 115 do 117; sremška 104 — 106; slavonska 105 do 107 (vsa nova, 78 kg, 2%). Turščica: baška, sremška in baška okolica Sombor 65 — 67; slavonska 68 — 70; baška b. b. 69 — 71; banatska 64 — 66; baška, ladja Sava in Begej 70 — 72; baška, ladja Dunav in Tisa 70 — 74. Ječmen: baški in sremški novi 64/65 kg 65 — 67. Oves: baški in sremški novi 64 — 66. Moka: baška in banatska nova, 30% iz nove pšenice 217.0 — 217.50; 32% 197.50 — 217.50; 35% 177.50 — 187.50; 37% 107.50 — 117.50; 38% 55 — 60; slavonska in sremška, 30% iz nove pšenice 210 — 225;

Za večjo varnost uporabljajte

SUPERBALON

Englebert

profil absolutno nepretrgljiv. Velik obseg dotika s zemljo

Obrnite se na

ENGLEBERT, podružnica Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1 in 4, telefon 30-01

22c 190 — 205; 25c 170 — 185; 36c 140 do 155; 47c 105 — 115; 58c 55 — 60. Otrubi: baški in sremški, v jutajstih vrečah 42.50 do 45; banatski, v jutajstih vrečah 40 — 42.50. Na praznik bošta novosadska in somborska borza praznovati.

+ Budimpeštanska terminska borza (14. t. m.) Tendence stanovitna, za turščico slabša. Pšenica: za oktober 8.87 — 8.88, za marec 9.88 — 9.89. Riž: za oktober 5.76 — 5.79, za marec 6.54 — 6.56. Turščica: za avgust 7.83 do 7.85, za september 7.83 — 7.85, za maj 8.48 — 8.50.

V premislek

Nedeljski »Slovenec« je prinesel nekakšen oklic, ki pripoveduje, da je gostilničarska pivovarna Laško, vložila okrog tisoč tožb, da bo strošek menda en milijon Din, in da se pripravila neki obrambni odbor za protiakcije, kateri odbor bi potom shodov, časopisja in pri oblastvih hotel doseči izredni občni zbor, ki bi nujno pokazal v pravi luči, kako stvar stoji. Zato naj bi prizadeti pri vseh sodiščih v Sloveniji ugotovili, koliko je tožb, za kakšne zneske, in vsi ti podatki naj bi se poslali nekemu ljubljanskemu odvetovalcu. Pred tedni je bil sličen poziv, naj se podatki pošljejo nekemu gostilničarju.

Podatki tega oklica niso resnični, navedba o tožbah in stroških je pretrana. Oklic bi utegnil spraviti nekatere v zmožnost v večje izdatke in škodo. Vsakdo naj zato dobro premisli, predno se spusti v takozvano »protiakcijo«. Večina članov je svoje prispevke vplačala in ta večina je na obnem zboru soglasno sklenila, da se morajo izterjati zamudniki, ki niso bili pristopni številnim dobrohotnim opominom. Kdor je obvezo podpisal, se je mora držati, kakor so jo držali in izpolnili drugi. Kdor je želel plačilne olajšave, jih je udi dobil. Nobena protiakcija ne more nikogar odvezati plačilne dolžnosti. Pravice članov so pa določene v zakonih in pravilih. Interes članov ni v tem, da bi se morda kakšna skupina organizirala, marveč v tem, da se investicije letos dovrše, da se odtaja zamrznjeni in izterja še neplačani kapital. Protiakcija zato po našem prepričanju ne bo mogla računati na pomoč novinstva niti oblasti, niti sploh javnosti, ker je mnogo bolj v javnem in gospodarskem interesu, da se podjetje oživotvori, kakor pa da bi se ščitili zamudniki. Pošiljanje podatkov na »soprizadete« t. j. toženega advokata, naj torej vsakdo premisli. Kdor pa smatra za uместno, naj mu te podatke le pošlje, pa ne brez premisleka, ki je pri takšni stvari potreben.

Gostilničarska pivovarna d. d. Laško.

Lepo zborovanje JNS v Črnomlju

Črnomelj, 12. avgusta.

V prav lepem številu so se zbrali v petek v stekleni Lakerjevi dvorani sosesilnejski JNS iz Črnomlja in delegati desetih krajevnih organizacij našega sreza. Skupščino sreske organizacije je ob 9. dopoldne otvoril njen predsednik črnomeljski župan g. Karol Müller. Pozdravil je člana banovinskega sveta g. Evgena Lovšina, ki se je na skupščino pripeljal skupno z g. inž. Lukmanom. Toplo se je zahvalil delegatom krajevnih organizacij JNS, ki so s številno udeležbo pokazali pravilno razumevanje nalog nove stranke in žrtvovali svoj dragocen čas ravno v dobi trdega kmetkega dela. V svojem nadaljnjem govoru je naglasil, da se bodo člani bivše JRKD in sedanje JNS držali istih načel in smernic in delali za naš narod in za najvišje kar imamo, za našo lepo domovino.

Po živahni zahvali delegatov za predsednikova izvajanja je podal svoje poročilo tajnik sreske organizacije g. Jože Vardjan. Orisal je, kako lepo napreduje stranka v vsem srezu, obenem pa apeliral na delegate za čim tesnejše sodelovanje s centralo, ker bo le potem zaželeni uspeh res tudi zajamčen. Z. svoje skrbno sestavljen in obširno poročilo je bil nagrajen s prisrčnim pritrdjenjem vseh navzočih. Po kratki informativni debati, katere so se udeležili zlasti delegati iz Bojancev in Poljanske doline, je bilo tajniško poročilo in nato tudi poročilo blagajnika g. Jožeta Peršaka soglasno sprejeto.

V daljšem govoru je član banovinskega sveta g. Evgen Lovšin očrtal lelo banovinske skupščine in se dotaknil vsch perščih vprašanj, ki so pomembna z Belo Krajino. Mnogo pozornosti je posvetil gospodarskim problemom, ki so za naše kraje vitalnega pomena. Po razčlenjenju banovinskega poročila je omenil občinski zakon, nato k masiaciji občin s posebnimi ozirom na razmere v našem srezu, banovinski načrt elektrifikacije, katere naj bi bili tudi naši kraji deležni. Elektrifikacijsko vprašanje je za Belo Krajino sploh najvažnejše ne, le zaradi razsvetljave, nego, tako tudi zaradi pogonske sile za razvijajočo se industrijo in zlasti za vodovode, ki jih naši

Pristonajte k

„Jadranski straži“

kraji najbolj potrebujejo. Zaključil je svoja izvajanja z ugotovitvijo, da se je naš zunanji položaj znatno izboljšal, in z željo, naj bi vsi delali z ljubeznijo za našo mlado, toda močno Jugoslavijo.

G. inž. Lukman je nato v svojem predavanju dal marsikak dober in koristen gospodarski nasvet našim marljivim ljudem.

Ob sklepu skupščine je bila na predlog predsednika g. Müllerja sprejeta resolucija na banko upravo z zahtevo, da se našemu srezu čim prej dodeli sreski gozdar, za katerega prosimo že nad dve leti, med tem pa nam lubadar naravnost katastrofalno uničuje gozdova.

Skupščina je pokazala, kako lepo se razvija JNS v Beli Krajini, kakor tudi to, da Belokrajinci hočejo aktivno sodelovati pri utrjevanju naše državne zgradbe.

Radio

Torek, 15. avgusta.

LJUBLJANA: 9.30: Versko predavanje. — 10: Prens cerkvene glasbe. — 11: Radio orkester. — 15: Kmetijsko predavanje. — 15.30: Radio orkester. — 16.30: Plošče. — 20.30: Prens iz Zagreba. — 22.30: Čas, dnevne vesti.

BEOGRAD: 18: Narodne pesmi. — 18.30: Orkestralni koncert. — 19.30: Plošče. — 20.30: Prens iz Zagreba. — 22.30: Plošče. — ZAGREB:

Iz življenja in sveta

Sahara bo oživela

Današnjemu človeku se ne zdi nobena reč nedosegljiva. Po zmagah, ki nam jih je pomagala izvajati tehnika na kopnem, na vodi in v zraku, ne bo skoraj nikogar presenetila novica, da stoji pred realizacijo načrt, ki bi se zdel našim prednikom fantastična igra domišljije živahnega Julesa Vernea. Gre namreč za oživitve Sahare, odnosno za njeno preobrazbo v kulturno deželo.

Geologi so v dolgoletnem študiju in po nešteti raziskovalnih odpravah prišli do prepričanja, da

leži Sahara nad vodo.

Kjerkoli so navrtali vroča saharska tla, povsod se je pokazalo, da ima Sahara lahko veliko bodočnost, če se zanjo zavzamejo pravi močje. Francija je na podlagi rezultatov dosedanjih preiskav postavila fantastičen načrt, ki bo prekosil vsa dosedanja kulturna dela v pustih ozemljih. Njen načrt je, spremeniti saharsko

puščavo v ploden in rodovit svet.

Načrt je tako ogromen, da ga je komaj mogoče zapopasti, zlasti če pomislimo, da se bavi s površino, ki je tako velika kakor Evropa. Puščava Sahara, ki sega od Atlantskega oceana do Rdečega morja, meri 9.195.495 četvornih kilometrov.

Francija je poslala v saharsko ozemlje več geologov ter jim naročila, naj iščejo podzemne izvirke.

Prva leta je bilo iskanje jalovo in zdelo se je, da bo ves trud zaman. Celo v globini 10 m niso našli raziskovalci nikjer

Važna geološka odkritja:

Pod puščavo teče voda!

sledu o kakšni kapljici vode. Toda znanstveniki niso omagljivi ljudje. Držali so se hipoteze, da leži pod vročimi saharskimi tlemi ogromno studencev. Nadaljevali so raziskovanja in so v kratkem času ugotovili, da je bila njih slutnja pravilna.

Ze 12 m pod zemljo

so prišli ponekod na sled vodi. Pod pešeno površino, kakšnih 18 do 20 m je bila vlaga še večja. Ponekod so morali vrtati še globlje, n. pr. do 25 m, da so zadeli na konkretne dokaze svojih domnev.

Tako so polagoma prišli do prepričanja, da so tla pod Saharsko puščavo mokra in da tečejo tam vode, o katerih se dosedanjim raziskovalcem Afrike niti sanjalo ni. Seveda ostane še

odprto vprašanje,

odkod prihajajo te podzemne reke in kam se izlivajo. Toda bistvene stvari so, da je voda tu. Zdi se, da pridekajo ti podzemski studenci iz gora, ki obdajajo Sahara. Njih tek je skrivnost, izlivajo se pa skoraj brez razlike v ocean.

Za dejstvo, da voda nikjer ne udari iz tal, imajo učenjaki posebno razlago. Ker je pod puščavo precej močna

plast liovnate zemlje,

ne morejo reke nikjer prodreti skozi njo. Izdelan je že načrt, ki predvideva, da bi se voda črpala iz podzemskih strug s posebnimi napravami. Če se to posreči, bo Sahara v razmeroma kratki dobi kulturna dežela, za katero bo zaviral Francijo ves svet.

Iz sodobne Nemčije

Nevarna razstava

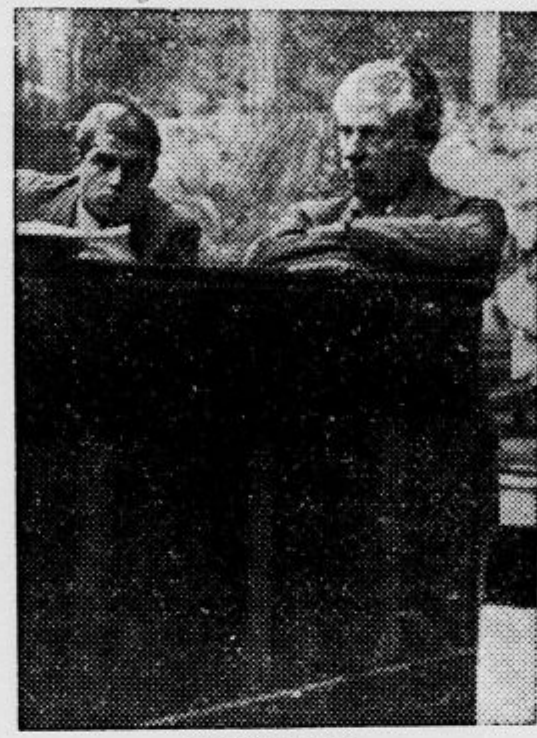
V Monakovem je priredil znani risar »Simplicissimus« Olaf Gulbranson svojo kolektivno razstavo. Monakovski občinski svet, ki je seveda v hitlerjevskih rokah, je soglasno sklenil, da se mora razstava zapreti, ker je Gulbranson, o čigar umetniški kvaliteti nihče ne dvomi, pred Hitlerjevo zmago v sliki in besedi zaničeval voditelja nove Nemčije, narodne socialiste pa je predstavljal kot morilske zveri. Ker je s svojim delom pomagal, da je ugled Nemčije med inozemskimi intelektualci padel, zato nima pravice razstavljati svojih del v Nemčiji.

»Kovač tretjega tisočletja«

Štirideset občin okrožja Stamburg je na višje povelje dalo napraviti diplomu častnega občanstva za Adolfa Hitlerja z naslednjo vsebino: »Kovaču tretjega tisočletja Adolfu Hitlerju podeljuje 30.000 Bavarcov častno občanstvo v svojih občinah.«

Šminka in tobak.

Vodstvo narodno socialistične organizacije v Norimberku je izdalo odredbo, da je pri vseh prireditvah zabranjen dostop našiminkam in pudranim ženskam. Prav tako so izključene vse ženske, ki kade po kavarnah, gostilnah in na cesti.

Reinhard, veliki nemški režiser, ki ga je Hitler izgnal iz Nemčije, inscenira zdaj Fausta v Solno-grodu

Hitlerjev spomenik

Turinska občina Geschwenda je dala postaviti prvi spomenik Adolfu Hitlerju. »Führer« stoji na dva metra visokem postavku in zamišljeno gleda v bodočnost.

Vodna raketa na Vltavi

Te dni so v Pragi preizkusili tako zvano »ladjo za plitvo vodo« ali raketo V. R. 1. Eksperimenti so se vršili na Vltavi. Pri- sotni so bili zastopniki oblastev in številni strokovnjaki.

Pome nvodne rakete, ki je delo sina zna- nega praškega tvorničarja Očenaška, je v tem, da se lahko prosto giblje celo tam, kjer ni voda globlja kakor pol metra. Očenaškova raketa je »letela« po vodni gladini z brzino 25 km na uro in je bila obtežena s 150 stotov teže.

Mehanizem vodne rakete je silno pre- prost. Obstoji samo iz bencinskega stroja in vodne črpalke, ki jo žene motor. Pogon daje raketi dva curka vode, ki brizgata skozi napravo. Tudi krmilo je preprosta konstrukcija. Na vnanji strani nima čoln nobenega premičnega dela.

Vnukinja pisatelja Turgenjeva

Zanimiv obisk v Parizu — Iz življenja velikega ruskega literata

Blizu se petdesetletnica smrti ruskega pi- satelja Turgenjeva, avtorja nesmrtnih »Lovčevih zapiskov« in zelo znanih romanov v ruskem slovstvu. Turgenjev je bil znan zapadnjak in posredovalec med rusko kulturo in zapadno civilizacijo, zato ni čudno, da se tudi Francozi pripravljajo na 50 obletnico ruskega pisatelja z vsem spoštovanjem.

Neki sodružnik v Parizu izhajajoče revije »La Russie Illustrée« je iztaknil v Pa- rizu živečo vnukinjo Turgenjeva in pot- kal na vrata njenega stanovanja v četrtem nadstropju. Po vrtu, ki ga napravljala da- ma, ne bi nihče sodil, da se pretaka po njenih žilah ruska kri. In vendar je to dejstvo, kakor je dejstvo tudi to, da ne ume niti besedice ruski. Obraz pa ima čisto slovanske poteze in oči, iz katerih sije ruska duša. Piše se Jeanne Turgenjev.

Dama hrani v svoji sprejemnici vrsto portretov in drugih spominkov na svojega deda. Med drugim ima tudi poprsje Turgenjeva, ki ga je izklesal ruski kipar Mark Antokolski. Original tega poprsja je v mu- ziju v Leningradu, edina kopija pa je last pisateljeve vnukinje. Dalje je tu slika Turgenjeva, ki jo je izročil materi svoje vnukinje s posvetilom dva meseca pred smrtjo.

Mati pisateljeve vnukinje je bila hči baje krasne ruske tlačanke in je šivala obleke na domu Turgenjeva. Turgenjev jo je priznal in adoptiral ter jo spravil v Pariz, kjer se je šolala s hčera- mi pisateljevih prijateljic v Franciji. Ko je bil Turgenjev še živ, se je omožila z ne- kim francoskim trgovcem, od katerega pa se je pozneje ločila. Od njenih otrok živi samo vnukinja Jeanna, ki se komaj še spominja svojega deda. Ve pa dobro, da si je Turgenjev živahno dopisoval z njeno ma- terjo, ki jo je imel zelo rad. Pisma, ki jih je bil pisal, hrani Jeanna Turgenjeva z največjim spoštovanjem in jih bo po svoji smrti izročila kakšnemu francoskemu ali ruskemu muzeju. (Prihodnja številka ilu- strirane tedenske revije »Življenje in svet« bo priobčila zanimive članke o pisatelju Turgenjevu.)

Metuzalem pasjega rodu

Pomlajen po Steinachu, je moral končno vendarle s tega sveta

Na Dunaju so te dni zastrupili psa Riga s prusko kislino. Radi bi ga pustili živeti še dalje, toda ker je dosegel 19 let in mu je bila starost nadležna, on pa si ni mogel pomagati, so se odločili, da mu napravijo konec. V zadnjem času je uboga para še oslepla in oglušela. Slednji pojav najde- mo skoraj vedno pri pse, ki so čakali svojo dobo. Kar pa je bilo v Rigovem živ-

ljenju zanimivega, ni to, da je čakal za psa naravnost Metuzalemov dobo 19 let, ampak to, da je bil že pred štirimi leti na tem, da pogine.

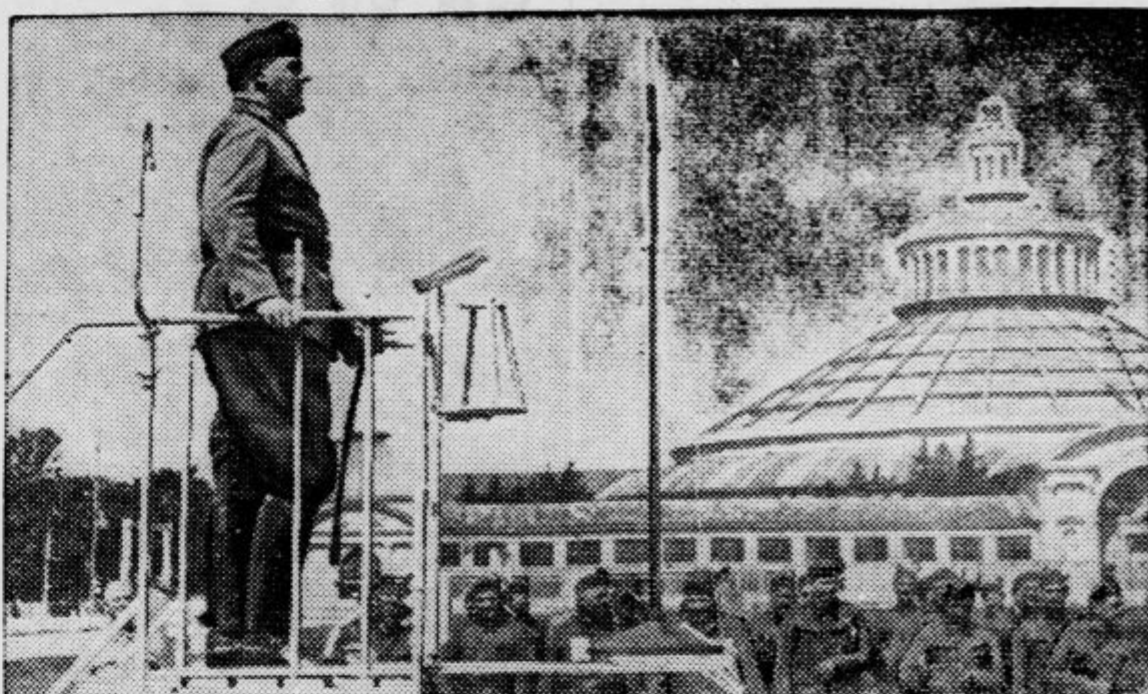
Vendar so se ga tedaj gospodarji usmi- lili ter ga niso izročili konjaču, temveč so ga peljali na živinozdravniško kliniko, kjer so se posvetovali s strokovnjaki, kaj bi kazalo ukreniti. Živinozdravniki so Riga pregledali in izjavili, da mu menda ne bo pomoči, ker je opešal zaradi starosti. Ven- dar pa so dejali, da lahko poskušajo na njem zadnje razpoložljivo sredstvo, po- mlajevalno operacijo po Steinachu.

Ceprav niso mogli jamčiti za uspeh, so gospodarji Riga vendarle privolili v ta po- stopek. In glej, operacija je uspela! Čim je prišel Rigo z operacijske mize, je bil ves drugačen. Postal je živahnejši, renčal je kakor prej v svoji mladosti in tudi apetit je dobil takšen, da ni šel od skleda, dokler je ni pomil z jezikom. Tako je obnovil svoj nekdanji temperament za dve leti ča- sa. In gospodarji so bili veseli, da je tako. No, včasih so bili tudi nejevolni, kajti Rigo je v pomlajenem stanju uganjal tudi pre- drznosti, kakršnih si ne sme dovoliti pasja para v boljši hiši.

Po dveh letih živahnosti pa je začel Ri- go spet pešati in zdaj ni bilo več pomoči zoper propadanje. Vsi, ki jim je toliko let bil v veselje, so z žalostjo gledali, kako gre z njim h koncu. Naposled je bil same- mu sebi na poti — tedaj ga je uničila pruska kislina.

Toda eksempl, ki ga je Rigo postavil v svojem življenju s pomlajevalno operaci- jo, bo gotovo vlek in ni dvoma, da poide po tej poti zdaj marsikateri ljubitelj psov, ki je moral prei onustiti nado na okrepi- tve svojega ljubljence, če mu je začel pe- šati.

Avstrijska samoobramba pred nacisti

Avstrijska vlada je z dovoljenjem Društva narodov organizirala 18.000 pomožnih po- licistov. Na sliki: Varnostni komisar major Fey med svojim nagovorom mladim branilcem avstrijske neodvisnosti

Beg svečenika-boga

Senzacionalne vesti o dalekosežnem pokretu na Daljnem vzhodu

Holandski listi poročajo o nepričakova- nem gibanju, ki se je začelo v buddhistič- nih vrstah na azijskem ozemlju.

Zmešnjave na Kitajskem, nemiri v In- diji, oživilje nacionalizem v holandsko- indski kolonialni državi so povzročili širom Azije silno napetost, ki povzroča velike skrbi tudi evropskim državam.

Pančen-lama, duhovnik-beg, najskrivnost- nejša figura Azije, je zapustil svoj samo- stan v visokem Tibetu

ter se podal na poziv kitajskih buddhistov v Peking, da prevzame tam vodstvo vseh buddhističnih vernikov na zemlji. Tako je Pančen-lama prvič v zgodovini lamaizma prelomil z načelom dvojnega papeštva, kaj- ti Dalaj-lama vodi pri vernikih Buddle po- svetno in politično oblast. Pančen-lama pa je duhovni oče in gospod.

Popolni konsument

Newyorški »Consumers Resarch General Bulletin« prinaša dobro oznako popol- nega konsumenta, ki mora biti dobro ob- orožen z opreznostjo in bistroumnostjo, če noče postati žrtev prodajalcev. Moderna prodajna tehnika razpolaga z ogromnimi triki. Pravila, ki naj bi jih upošteval vsak konsument, so naslednja:

1. Kupuj samo tedaj, če si si popolnoma na jasnem, kaj potrebuješ, koliko rabiš in koliko smeš potrošiti.
2. Vprašaj vselej najprej po ceni.
3. Obvladaj se pri razprodajah!
4. Preberi pazljivo listek, na katerem je napisana cena.
5. Odkloni vselej krošnjarje, agente in slične ponujaje.
6. Ne kupuj nikdar po telefonu!
7. Ne bodi nikoli prvi, kateremu obesi trgovce novosti!
8. Ne kupuj po katalogu!

Po teh pravilih sodeč je dosegla tehni- ka prodajanja že takšno stopnjo, da jo je treba paralizirati s protitehniko kupova- nja. To ne velja samo za Ameriko, ampak tudi za Evropo.

V 300 letih bo poblaznela vsa Evropa!

L. 2139. torej čez dobrih 300 let, ne bo v Evropi niti enega normalnega človeka! To je katastrofalna ugotovitev, ki jo podaja neki londonski statističar. Prišel je do svo- je trditve na ta način, da je izračunal, ka- ko hitro napredujejo duševne bolezni. Nje- gov računski rezultat je bil: 1. 1859 je prišel en blaznik na 535 ljudi, 1. 1897 že na 312 ljudi, 1. 1926 pa na 150 ljudi. Če pojde razvoj človeštva dalje v tej smeri in v tem tempu, bo v na- slednjih 44 letih, torej 1. 1977. že vsak sto- ti Evropejec brez pameti. Na koncu pa vendar izraža statističar željo, da ne bi prišlo tako daleč in da bi se v Evropi ohr- anilo čim bolj zdravo človeštvo.

Eksplodizija stratosferne gondole

Poročali smo že, da je belgijski fizik Max Cosyns odgodil svoj vzlet v stratosfe- ro. Pri preizkuševanju aparature v gondoli je namreč dognal, da so ga nemški dobavi- telji oslepili.

Kljub temu pa je vztrajal konstrukter gondole na tem, da se napravi vsaj poskus ter je trdil, da odgovarja gondola v vsem svojem namenu. Cosyns je zato privolil v to, da se eksperiment napravi v laboratorij- u. Toda površna reparatura se je naščeva- la. Čim je nastal pritisk 2 atmosfer, so se na vnanji strani gondole pojavile razpoke in takoj za tem je sledila eksplozija, ki je razkrala gondolo na tri kose. Pri tem je bil en delavec ubit, eden pa hudo ranjen. Cosyns je bil v trenutku katastrofe za ne- kim vrati in tako ostal neopškodovan. Nesreča se je primerila v laboratoriju bru- selske univerze, poslopje pa je le malo po- škodovano.

Švedsko polarno leto

Švedska polarna ekspedicija ima za se- boj zelo uspešno polarno leto. Vodja odpra- ve, ki je bila leto dni na delu, dr. Lind- hom je izjavil švedskim novinarjem, da je popolnoma zadovoljen z doseženimi rezul- tati.

V prvi vrsti je švedska polarna ekspedi- cija proučevala severni sij. Napravila je več sto posnetkov tega čudovitega pojava. Vremenslovni opazovalec je izpustil po trikrat na teden balončke z merilnimi na- pravami, ki rabijo za proučevanje at- mosfere.

Ekspedicija je delovala v razmeroma ne- ugodnih okoliščinah. Večkrat je trpela mraz 34 stopinj pod ničlo in samo devet- krat je srebro v termometru preskočilo ničlo. Udeleženci ekspedicije pa so oili kljub temu ves čas zdravi.

Nedavno je prišla k Pančen-lami v Ti- bet delegacija kitajskih dijakov. Odpo- slanstvo se je javilo na dvoru mongolske- ga kneza v vzhodnem Sunitu, kjer se je mudil Pančen-lama in je prosilo najvišjega duhovnega predstavnika buddhističnih ver- nikov, naj pride v Peking.

da reši Kitajsko pretežnega poglana. Ta korak je zelo dalekosežnega pomena in kaže, da so vsi azijski buddhisti priznali Pančen-lamo za svojega vrhovnega pogla- varja. Narodi in plemena Daljnega vzhoda žive zaradi tega v nekakšni vročici in pri- čakujejo, da se bo

Buddha nanovo učlovečil.

V prestolni dvorani nekdanje cesarske palače v Pekingju, kjer je, kakor veli buddhistična tradicija, središče sveta, je sprejel Pančen-lama na stotisoče vernikov iz vseh dežel nebeskega carstva, iz Mongo- lije in Mandžurije. Med velikimi sveča- nostmi, katerih se je udeležilo nešteto buddhističnih svečenikov iz vseh dežel v najrazkošnejših oblačilih, je navzel Pan- čen-lama novo podobo.

Prerodil se je v »Amitabho«, Buddho sedanje svetovne dobe, ki so mu pokorne vse sile v nebesih in na zemlji. Prost sleherne materije, bo najčistejši bog »Amitabho« očistil in odrešil svet.

Amsterdamski »Telegraaf« napoveduje, da stoji Daljni vzhod pred duhovno ob- novno, ki lahko pomeni novo dobo v sve- tovnji zgodovini.

Pariška poletna moda

Kostum oranžne barve z ovratnikom in za- pestnicami iz črnega usnja

ANEKDOTA

Polarni raziskovalec Scott je prosil Lloyd Georgea za podporo ekspedicije na južni tečaj. Lloyd George ga je priporo- čil nekemu imovitemu posestniku. Ko sta nekaj dni pozneje spet sešla, je vprašal Lloyd George Scotta: »Ali ste kaj dosegli pri njem?« — »Dal mi je tisoč funtov, je odvrnil raziskovalec, »in mi jih je obljub- il še 50.000, če vas prepovorim, da gre- ste z mano, za primer, da vas ne pripel- jem nazaj, pa dobim cel milijon.«

VSAK DAN ENA

V filmskem ateljeju »Gospodična Veranda«, ne jokajte tako glasno! Vaše solze se slišijo v mikrofону kakor pokanje strojne puške!

Na odmoru

Venizelos,

sivolasi grški ministrski predsednik s svojo ženo na počitnicah v Angliji

Konflikt zaradi smrti litovskih letalcev

Iz Varšave poročajo, da vlada v Kaunasu veliko vznemirjenje zaradi smrti nedavno ubitih letalcev Dariusa in Girenasa, ki sta srečno preletela Atlantski ocean ter se zrušila nad nemškimi ozemljem, kjer sta obležala ubita pod razvalinami letala.

Pojavil se je namreč sum, da so Nemci letalca sestrelili in da je zaradi tega na- stala katastrofa. Nemške oblasti so na prošnjo litovske vlade položile trupli Da- riusa in Girenasa v rakve, jih plombirale in poslale v domovino. Nihče ni dvomil, da so pri tem postopale korektno in z vso piete- to do mrličev.

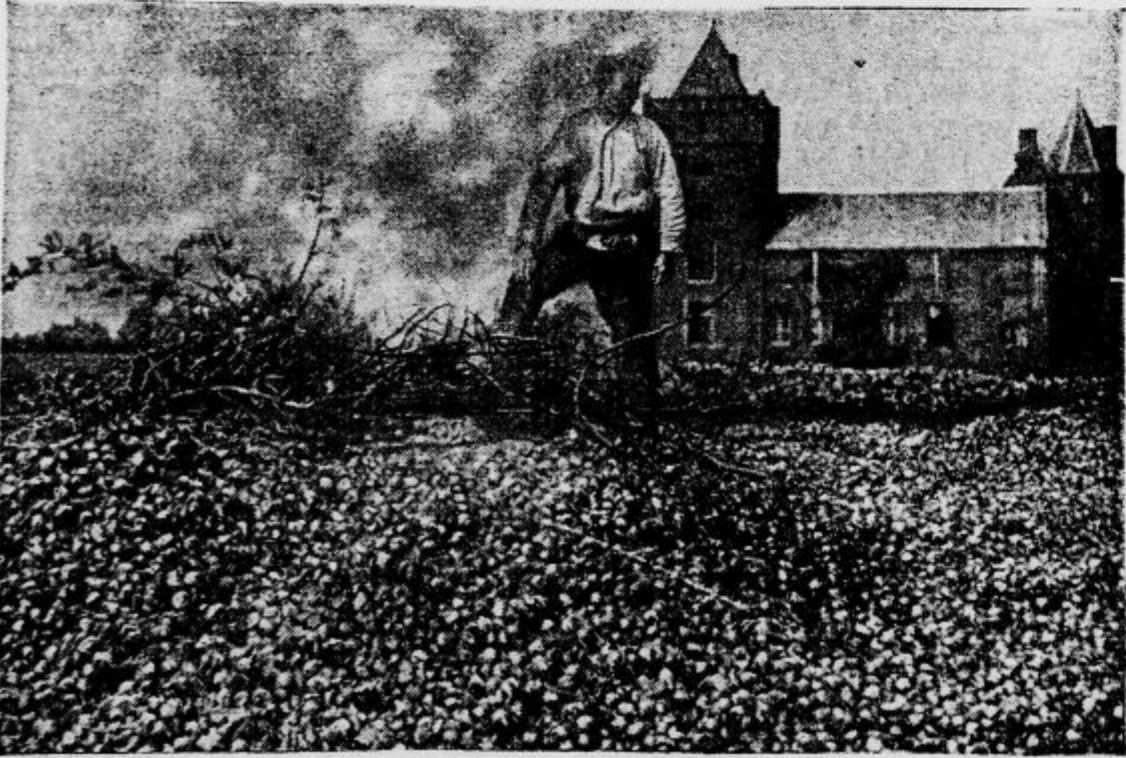
Ekshumacija trupel pa je pokazala, da so Nemci ravnali na brzo roko. V eni rakvi so našli poleg trupla namestu dveh rok, tri roke in zdravniška preiskava je dognala, da je imel eden izmed ponesrečenih le- talcev v glavi tri krogle.

Ko so litovski časopisi objavili ta raz- kritja, se je »otilo ljudstva silno ogorče- nje. Enodušno se zahteva od vlade, naj takoj prekine diplomatske odnose z Nem- čijo in naj zahteva zadoščenje. Posebna komisija je zbrala potrebno gradivo, s ka- terim bo litovska vlada nastopila v Berli- nu.

MNOGI NE VEDO...

da besnijo približno v višini 100 km nad zemljo neprestani strašni viharji; da je med približno enim milijonom di- jakov ameriških visokih šol približno po- lovica žensk.

Nespametno gospodarstvo

Na Holandskem sežigajo krompir, ker so ga letos toliko pridelali, da se boje novega padca cen...

James Oliver Curwood:

Hči divjine

Roman

Možgani so mu goreli. Nič več se ni mogel hladnokrvno brzditi. Slep besnost je kipeval v njem, blazna želja, da bi s svojim maščevanjem kakorkoli dosegel zločinca, ki so hoteli njegovo smrt tudi za ceno dekletovega življenja. Planil je na tisto stran koč, s katere je prihajal novi napad, in pogledal skozi rezo med hlodi. Stal je tik zraven Tare in slišal zamolklo, neprestano rohnenje, ki je vstajalo iz grizljivih prsi. Sovražniki so bili na tej strani zelo blizu. Streljali so izza skalovja, ki ni bilo niti sto vatlov daleč — in — David se je zdaj spomnil: vedeli so, da sta bila Najsikusina puščka in Hauckov samokres njegovo edino orožje! Bržkone so tudi vedeli, kako malo streljiva ima; zato so se mu nalašč nastavliali. Čemu bi torej varčeval z zadnjimi tremi naboji? Ko jih porabi in ne bo več odgovarjal njihovu streljanju, bodo najbrže naskočili koč, vložili vrata — in tedaj naj izpregovori samokres! S tem jih pokonči, samo pridejo naj... Zagledal je Haucka in ustretil. Trenutek nato se je pokazal sedemdeset vatlov od koč drugi strelec, ki je užigal, kolikor je le mogel gibati z rokami, in David mu je pognal eno izmed Najsikusinih »jerebičih« svinčenk naravnost v prsi. Še enkrat je ustretil na Haucku in ga še enkrat zgrešil. Odskočil je k Margeli in vrgel prazno puško ob tla.

»Enega sem zadel. Pet jih je še. In zdaj — prekleto — naj pridejo!«

Izdril je Hauckov samokres. Skozi eno izmed špranj je priletela

svinčenka; oba sta slišala njen mehki tlesk, ko je udarila v Taro. Grizljivo rohnenje se je prelilo v grmeče rjovenje. Vsa koč se je stresla od tega strašnega glasu, a Tara se še vedno ni ganila, samo žrelo je odpiral in zapiral in glavo je zibal sem ter tja. V odgovor na ta vzrok živalske jeze in bolečine je tudi Bari togotno zarlenčal.

»Ni ga hudo ranila,« je rekel David; prsti njegove proste roke so se poigravali z dekletovimi lasmi. »Čez minuto ali dve bodo nehali streljati, in potem —«

Ta mah je s sikom, kakor da bi pomohil razbeljeno železo v vodo, priletela z nasprotne stene trščica. Bilo mu je, kakor da je videl svinčenko, ko je prebila ilovico med dvema hodom; vedel je, da je ranjen, a bolečine ni čutil. Niti govoriti ni mogel, čeprav je bil z duhom zbujen. Besede so mu bile kakor odsekane, jezik brez moči — ohromilo ga je bilo kakor udarec. Še dekle se trenutek ali dva ni zavedalo, da je zadet. Padeč njegovega samokresa, ki mu je zdrknil iz roke, je napolni njene oči s prvo grozo spoznanja, in ko se je nalik pijancu opotekel proti Tari, je vsa prestrašena priskočila k njemu. Nekaj korakov od grizljive se je zgrudil na tla; slišal jo je, kako je ječala nad njim in ga klicala po imenu. Omotica je odnehala in z neizrekljivim strahom v duhu je ponesel roko k podbradku. Vse je bilo v redu: čeljust je bila čvrsta in cela, samo okrvavljena. Prej je mislil, da ga je zadela svinčenka.

»Ta je bila pa huda,« so bile prve besede, ki jih je izrekel počasi in z zavaljenim glasom, obenem pa z globokim vzdihom olajšanja.

»Trska mi je priletela v čeljust — Nič mi ni —«

Nekoliko omotičen je sedel pokoncu, in dekle mu je položilo roko okoli ramen. V teh nekaj minutah pozabe se ni nobeden izmed njih zavedel, da je streljanje utihnilo. A tedajci so se vrata stresla od

strahovitega udarca. Še en udarec je padel — in še drugi — še tretji — in popuščajoče deske so se jelo rušiti navznoter! David je poizkusil vstati; sesedel se je in pokazal na samokres.

»Hitro — samokres —«

S hropečim vzvikom je Marge planila ponj. Baš ko ga je pobrala, so vrata zaropotala po tleh, in komaj se je utegnula obrniti, so preganjalci že vdrl v koč — Henry in Hauck na čelu, Brockaw pa tik za njima! S skrajnim naporom vseh moči je David izkušal vstati. Slišal je osamljen strel iz samokresa, in ko je opotekaje se vstal, je zagledal Marge, otepačo v Brockawovih rokah. Hauck se je zapodil vanj z očmi polnimi morilnega besa, in ko sta padla po tleh, je David slišal, kako se je razlegel iz dekletovih ust krik za krikom:

»Tara! Tara! Tara!«

Tedaj je začel nad seboj rjovenje in zalet velikanskega telesa — in temu gromu Tarove maščevalne togote se je pridružil Barijev strašni, volčji renčal. Videti ni mogel ničesar. Hauckove roke so ga držale za grlo. A krikov ni bilo konca — in sredi njih je zdaj začel moške vzkrice, polne groze in smrtnih bolečin; in ko so Hauckovi prsti ob njegovem vratu odnehali, je slišal tudi renčanje, rjovenje, hrustanje mogočnih čeljusti in padanje teles... Hauck je vstajal, z obrazom pobeljenim od blaznega strahu. Še preden se je utegnil do dobra pobrati, je nalik kamnu, ki prileti iz lučala, šinilo proti njemu mršavo, zlekleno telo in Barijevi dolgi zobje so se mu zadržali v debeli vrat in mu z enim samim divjim, renčajočim hlastanjem na pol odtrgali glavo od ramen. David je vstal in sredi strašnega prizora zagledal dekle, ki je planilo k njemu. Bila je nepoškodovana; oklenila se ga je z rokami in njene ustnice so spet in spet hlipale ponavljaje:

POTENJE NOG

preneha takoj,
ako poškropimo v čevlje nekaj kapljic
eliksira „Stupaj“
1 steklenica Din 20.—

ORONIT

proti potenju telesa

odpravi neprijetni vonj, varuje obleko in
perilo. — Nedosegljivo sredstvo, ki ga
potrebuje poleti vsaka dama. — 1 ste-
klenica Din 30.—

KOLONJSKE VODE

najfinije specialne kompozicije: Papil-
lon, Roy, Chypre, Fougere, 202, Tabac,
Reve !! Solr de LJUBLJANA II. —
Stekleničica 100 gr Din 20.—

SOLNČNE PEGE

odpravi naglo in temeljito holandska
mlečna krema
Uporablja se samo ponoči. — 1 lonček
Din 15.—

NEPRIJETNE DLAČICE

z rok, nog, izpod pazduhe itd. izginejo
z uporabo
Erbol
praška. — Enostavno, neškodljivo in za-
neljivo. — 1 lonček Din 15.—

GLAVNA ZALOGA: NOBILOR, PARFUMERIJA, ZAGREB, ILICA 34.

S P O R T

Kaj pravi Beograd o Primorju

Za prvi nastop Primorja v Beogradu je vladalo med našim športnim svetom precejšnje zanimanje. Vsi so bili radovedni, kako bodo naša fantje odrezali v prestolnici. Evo, kaj pišejo beograjski listi:

»Vreme« pravi med drugim, da se je od Primorja z ozirom na njegov velik uspeh nad Gradjanskim pričakovalo mnogo več, ne toliko glede same kakovosti igre, kolikor glede razboritosti, borbenosti in elana. Do četrtega gola BASKA se te kakovosti pri igralcih Primorja niso opazile. Ko pa je Ljubljancem pretela katastrofa, so se znašli pri v neobičajno ostrem tempu in živahni igri dosegli dva zasluzena gola, s katerima so zelo popravili slab vtis iz prvega dela igre. V moštvo Primorja, pravi »Vreme«, vratar Starec ni opravičil svoje visoke reputacije. Pokazal je sicer dve ali tri dobre obrambne akcije, toda po celokupnem njegovem nastopu se je videlo, da ni vratar od »resce«. Od branilcev je bil Bertonec boljši od Svetica. Oba predstavljata samo povprečno branilsko dvojico. Kriska vrsta je zelo gibčna, toda zelo netočna v podpiranju napada. Najboljši je bil srednji krilec Sočan. Zemljak in Boncelj sta bila samo pridna. Napad je imel odličnega strelca Ermana, preudarnega vodjo Bertonec in prodornega Juga na desnem krilu. Slapar in Zemljak sta bila manj dobra. V celoti je Primorje zapustilo vtis odprnega moštva, s katerim bo težko igrati v Ljubljani.

»Politika« pravi v svojem poročilu, da so imeli Slovenci v prvem polčasu več od igre. Napad Primorja pa ni znal izkoristiti mnogo ugodnih situacij, niti ne osem kornerjev, ki so jih v tem delu igre streljali. Vendar pa se more reči, da kljub temu napad Primorja ni igral slabo. Gosti so imeli precej smole pred golom, ker so streljali mnogo, dokaj ostro, toda neučinkovito. Proti koncu drugega polčasa so se razigrali ter dosegli dva lepa gola. Slabši del moštva je obramba, zlasti branilci. Oba branilca sta kriva za tri gole, ker se nista dobro postavljala ali pa ker nista pravčasno startala. Vratar Starec ni kriv niti za en gol. Nekolikokrat je interveniral precej dobro, pokazal pa ni nič posebnega. Primorje je nekaj dobrih igralcev, ki ostale zelo nadkrijujejo. Zelo koristno igro sta pokazala levo krilo Zemljak in česna zveza Erman. Dovolj dober je bil srednji krilec. Primorje igra zelo hitro, največ preko kril. Moštvo je solidna celota. Veliki nedostatek Slovencev je, da so slabi tehničarji.

Nedeljski sportni dogodki v Mariboru

Tekmovanje za lahkoletsko prvenstvo Maribora

Poverjenstvo JLS v Mariboru je priredilo v okviru »Mariborskega tedna« v soboto in v nedeljo na igrišču Rapida tekmovalce za prvenstvo mesta Maribora za poedince, ki so se ga udeležili atleti vseh mariborskih klubov. V posameznih disciplinah so bili doseženi naslednji rezultati:

Troskok: 1. Gutmeier (Maribor) 11.75, 2. Stropnik (Železnikar) 11.32, 3. Mühleisen (Rapido) 11.14. Tek 800 m: 1. Struel (Maraton) 2:17, 2. Kopriva (Z) 2:17.2, 3. Jeglič (R) 2:20.1. Kroglja: 1. Rak (Z) 11.39, 2. Vidic (Mrt) 11.28, 3. Celhar (Z) 11.38. Skok ob palici: 1. Fika (Mrt) 3.10, 2. Celhar (Z) 3.4, 3. Arnuš (Z) 2.70. 4x100 m: 1. Rapido 48.4, 2. Železnikar 49.1, 3. Maraton 51.1. Kladivo: 1. Rudl (Mrt) 31.08, 2. Fika (Mrt) 29.82, 3. Celhar (Z) 29.23. Disk: 1. Celhar (Z) 37 m, 2. Rudl (Mrt) 34.56, 3. Fik (R) 32.69. Skok v višino: 1. Arnuš (Z) 1.65 m, 2. Smerdel (Mrt) 1.65, 3. Jeglič (R) 1.60. Izven konkurence je skočil Martini 1.80 m. Tek 1500 m: 1. Struel (Mrt) 4:15.1, 2. Jeglič (R) 4:48, 3. Bergner 4:49. Koplje: 1. Rudl (Mrt) 46.91, 2. Ribarič (M) 40.41, 3. Lozej (Z) 39.49 m. Tek 5000 m: 1. Germovšek (Mrt) 17:24, 2. Stiglic 18:15. Tek 100 m: 1. Stropnik (Z) 11.7, 2. Mühleisen (R) 11.7, 3. Venutti (Z) 12. Tek 200 m: 1. Gutmeier (M) 25.5, 2. Stropnik (Z) 25.6, 3. Lešanec 25.8. Tek 10.000 m: 1. Germovšek (Mrt) 37:28.1, 2. Struel (Mrt) 38:19, 3. Kebrič (Mrt) 41:19.3. 110 m zapreke: 1. Monder (R) 19.3, 2. Gutmeier 19.6, 3. Smerdel 19.6. Skok v

daljnjo: 1. Smerdel (Mrt) 5.84, 2. Gutmeier (M) 5.71, 3. Stropnik (Z) 5.57. Tek 400 m: 1. Stok (Z) 56.70, 2. Mühleisen (R) 58.5.

Mednarodne propagandne skakalne tekme na Mariborskem otoku

Atraktivna pesterja sportnega programa »Mariborskega tedna« je bilo mednarodno propagandno skakanje na Mariborskem otoku, ki se je vršilo v nedeljo popoldne. Sodelovalo je 8 gospodov in 2 dami. Prireditev, ki je bila novost za mariborsko občinstvo, je nudila prvovrsten sportni užitek. Splošno odobravanje sta želi avstrijska prvakinja gđ. Wald iz Celovca ter drugoplasirana v avstrijskem prvenstvu gđ. Leimgruber iz Celovca. Tudi gospodje, ki so zastopali avstrijske barve, so pokazali brezhibno znanje. Krono prireditev pa si je priporil naš državni juniorski prvak Branko Zihler, ki je s svojimi skoki zadivil občinstvo, ki mu je tudi priredilo viharne ovacije. Prav dobro so skakali tudi Ilirijani Pribošek, Skrbineš in Mlekus ter sokolski prvak Mariborčan Gala, ki je za svoja izvajanja žel polno priznanje. Mednarodno propagandno skakanje je bilo zaključeno s šaljivimi skoki, kjer se je prav posebno odlikoval inž. Petz iz Leobna. Organizacija prireditev, ki jih je aranžiral ISSK Maribor, je bila brezhibna, za kar gre zasluga gg. Loosu, Bergantu in Juricu. Zvečer so bila v okviru pozdravne večera razdeljena darila in diplome.

Nogometne tekme

Rapid v Varaždinski SK 5 : 4 (1 : 3). Mariborski Rapid je v nedeljo gostoval v Varaždinu ter odigral proti VSK prijateljsko tekmo, ki je končala s pičlo zmago Rapida v razmerju 5 : 4.

Maribor v Svoboda 8 : 1 (1 : 1). V nedeljo se je vršila na igrišču Maribor gornja prijateljska tekma, ki je prinesla beločrnim visoko, toda zaslužen zmago. Tekma je bila zelo ostra, tako da je moral sodnik g. Jantich izključiti tri igralce Svobode in dva igralca Maribora.

Železnik mlad. v Maribor mlad. 4 : 3 (1 : 3). Tekma za mladinski pokal mariborskega medklubskega odbora v nedeljo dopoldne na novem igrišču Železnikarja.

Hermes v Primorje. Danes na igrišču Primorja ob 18. Predtekma ob 16.30. Primorje II: Zalog.

SK Korotan (Kranj) v SK Elan (Novo mesto) 7 : 2 (3 : 1). Kranjčani so zaslužen zmagali nad okrognim prvakom. Elan jim je bil samo prvih 15 minut enakoveren nasprotnik in je takrat tudi zabil vodilni gol. Drugi gol za Elan je bil avtogol Korotanovega branilca. Takoj po Elanovem vodilnem голу so vsi iniciativno prevzeli Kranjčani in stalno ogrožali nasprotnikova vrata. — Rezerva Korotana je to nedeljo gostovala v Lescah in proti tamkajšnjemu klubu zmagala s 3 : 0. Danes igrajo Korotanovi juniorji z juniorji ljubljanske Reke.

Proslava petletnice obstoja SK Olimpa Celje—Gaberje, združena z njegovim IV. sportnim dnevom, bo v nedeljo 3. septembra. Za to proslavo bo organiziral S. K. Olimp nastope domačih atletov v vseh panogah sporta, kakor n. pr.: nogomet, teki, skoki, rokoborba in boks, s sodelovanjem mnogih povabljenih gostov. Ker je edino omenjeni datum klubu rezerviran za take prireditve v Celju, se vsa društva prosijo za naklonjenost, da bi na ta dan ne organizirala nikakih drugih prireditev. Program proslave, ki bo združena tudi s prodajanjem spominskih znakov, bomo še objavili.

MK Ilirija prosi p. n. fotoamaterje, da pošljejo slike nedeljske »Gorske dirke na Ljubel« v svrhu ocene in razdelitve razpisanih nagrad vsaj do 16. t. m. tajništvo MK Ilirije, Miklošičeva ceste 15.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi tekme s SK Zalog morajo biti danes ob 16. na igrišču: Hvastija, Molk, Ula, G. Brvar, Strnad, Legović, Petrič, Race, Sovine, Svetic III., Pupo, Vahen I. in II. Zaradi tekme s Hermesom pa ob 17.30 v garderobi: Logar, Hasl, Jug, Slamič, Pišek I. in II., Baum, Slamberger, Janežič, Jež, Celari, Petelin.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 8. morajo biti na našem igrišču: Poženel, Skrianc, Močnik, Prešern, Simčič II., Kerpan, Serbec, Bolo, Perharčič, Orel, Mrežar, Martinšek, Erlih, Primar: igra se s Svobodo, Vič. Popoldne igrajo s Primorjem na njegovem igrišču ob 17.30. Oblak,

Perjan, Zore, Kretič, Glavič, Košenina, Kos, Kariz, Ozebek, Barducky, Skrajner, Cebolin, Brodnik, Primar.

SK Reka. Danes naj bo točno ob 11.30 na glavnem kolodvoru juniorsko moštvo, ki je določeno za Kranj. Opremo dobijo pri gospodarju I. moštvo naj bo ob 7.30 na igrišču Ilirije. Gospodar naj preskrbi opremo.

SK Svoboda (Vič). Danes točno ob 9. morajo biti na igrišču Hermesa: Zapet, Jančigar, Samec, Gruden, Polc, Povh, Skapin, Jamnikar, Samar, Resnik, Luznar, Dvogan in vsi oni, kateri imajo klubovo opremo. Gospodar naj prinese seboj žogo. Nadzor na igrišču ima Resnik, ki mora predložiti poročila odboru. V četrtek tečing na igrišču Primorja.

Dirkalni dan na Teznu pri Mariboru

V okviru »Mariborskega tedna« sta priredila Mariborsko kasaško društvo ter kolearski in motociklistični klub »Perun« v nedeljo dopoldne na dirkališču Tezno pri Mariboru vozaške, motociklistične in kolearske dirke, ki so v vsakem oziru prav dobro uspele. Posamezne dirke so nudile dober sport in so bile tudi zelo zanimive, tako da je prišlo mnogoštevilno občinstvo popolnoma na svoj račun. Organizacija je bila dobra, tako da se je spored hitro absolviral. Rezultati posameznih dirk so bili naslednji:

Konjske dirke

Dirka dravske banovine za 4 do 12letne konje vseh krajev. Proga 2000 m. 1. Basta (I. Bernhard) 1:38.2; 2. La Fliche (Franc Filipič) 1:39.5; 3. Amerikanska (Matija Vrečko) 1:44.5; 4. Baja (Mihael Rasteiger) 1:44.5.

Dirka mesta Maribora. Za 3 do 12letne jugoslovanske konje. Proga 2200 m. 1. Baja (M. Rasteiger) 1:34.5; 2. Ocui (Kobilarna Turnišče) 1:34; 3. Krista (F. Filipič) 1:35; 4. Amerikanska (M. Vrečko) 1:42.5.

Spominska dirka Frica Skoberneta. Dvoprežna vožnja za 3letne in starejše jugoslovanske konje. Proga 3000 m. 1. Basta-Dalila (Kobilarna Turnišče) 1:41; 2. Krista-Baja (F. Filipič) 1:46; 3. Bandi-Doecetta (G. Högenwarth) 1:49.7; 4. Tatjana - Deila (Josip Fürthner) 1:58.

Pred začetkom dirke Franca Skoberneta se je predsednik mariborskega kasaškega društva g. Rosenberg spominjal pokojnega Franca Skoberneta ter orisal v kratkih besedah njegove zasluga za razvoj konjskega sporta.

Kolesarske dirke

Dirka »Perun«, matica, za prvenstvo matice. Proga 3000 m. 1. Ivan Lah v času 5:03; 2. Franc Štraki 5:16.4; 3. Franc Nabergoj 5:16.5.

Dirka »Perun«, sekcija Pesnica, za prvenstvo sekcije. Proga 3000 m. 1. Franc Frigola v času 5:15; Evald Komperšček 5:20.3; 3. Ignac Sketa 5:24.1.

Dirka »Perun«, sekcija Sv. Peter pri Mariboru, za prvenstvo sekcije. Proga 3000 metrov. 1. Alfred Lah v času 5:26; 2. Josip Vračko 5:28.4; 3. Martin Klotnik 5:29.

Dirka »Perun«, sekcija Tezno za prvenstvo sekcije. Proga 3000 m. 1. Franc Horvat v času 5:15; 2. Ivan Plešič 5:16; 3. Drago Cotic 5:43.2.

Motociklistične dirke

Dirka motorjev do 350 ccm, 5.000 m: 1. A. Lužnik (Perun, Maribor) na BSA v času 4:20.

Dirka motorjev nad 350 ccm, 8.000 m: 1. Otmar Križan (Sv. Lenart) na Puch 500 ccm v času 7:28; 2. Železnik na BSA 500 ccm 8:28; 3. Mirko Korošec (Sv. Lenart) na BSA 500 ccm 8:42.1.

Dirka motorjev nad 500 ccm s priklopec, 6.000 m: 1. Rudolf Welle na Puch 500 ccm v času 5:52.5; 2. Jožko Mistej na BSA 750 ccm 6:46. V drugi dirki iste kategorije je bil 1. B. Železnik na BSA 750 ccm 5:33; 2. M. Wišer na AJS 500 ccm v času 5:33.1.

Konjske, kolesarske in motociklistične dirke se bodo nadaljevale danes ob 14.30 na dirkališču na Teznu pri Mariboru.

Sealyham Terrier

najmodernejši terrier, ljubljenev vseh smelih in odličnih dam. Pes za lov in sport. Na Angleškem registrirane prvostopne pse prodaja: »Blackpond Kennel«, Zdenčeva Savska banovina. 8719

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka—Velik uspeh »Slehnika«. Prva uprizoritev »Slehnika« v nedeljo zvečer je dosegla tako velik uspeh, kakor ga najbrž nihče ni pričakoval. Na štni se je pred župno cerkvijo zbralo nad 800 ljudi, katere je v vsakem oziru dobro izvedena igra prijetno presenetila. Scenarija je bila posrečena, svetlobni in glasbeni efekti nad vse pričakovane. Izvajanje posameznih scen, ki so si hitro sledile, je bilo višek tudi za Kamničane, ki smo sicer vajeni dobrih predstav. Nosilec glavne vloge g. Ivan Golob je potrdil svoj dobri sloves kot igralec in požrtvovalni režiser, prav tako pa tudi ostali igralci: Urška Prohinarjeva (mati), Manica Stergarjeva (nevesta), Žeruš (smrt) J. Golob (drug), Stane Pogačnik (glasnik, demon), Krek, Rihar, Bervar, Vertnikova, Čevčeva, učitelj Pogačar itd. Kostime smo dobili iz Ljubljane, maske so bile sijajne in masker zaslužijo vso pohvalo. Godba, kateri so pomagali člani vojaške muzike iz Ljubljane, je bila za Kamnik nekaj posebnega, petje je ugajalo. Sploh lahko rečemo, da je bila uprizoritev v vsakem oziru na višku in zaslužila današnja repriza prav tako velik uspeh. Posebno opozarjamo vse posetnike današnje ponovitve »Slehnika«, da vozi po predstavi avtobus proti Ljubljani.

ka—Kamniški skavti so taborili. V soboto so se vrnili kamniški skavti, ki so taborili v Predvorju pri Kranju. Industrijec g. Franc Dolenc iz Skofje Loke je šel tabornikom tako na roko, da so z malenkostnimi stroški lahko podaljšali dobo taborjenja. Disciplinirane kamniške skavte sta vodila taborvodja Lojze Čeh in starešina pesnik Lojze Peterlin-Batog. Skavti so delali izlete v Koprsko dolino, na Mali Grintovec, Zaplato itd., zvečer pa so zažgali taborni ogenj, h kateremu so radi prihajali tudi okoličani. Taborno življenje jih je tako navdušilo, da bodo tudi sami ustanovili skavtsko organizacijo. Tudi naš 60 letni pesnik Batog je 3 tedne delil s skavti vse prijetnosti in nevspečnosti tabornega življenja, zraven pa zlagal skavtske pesmi in dokončal svojo novo dramo iz ljudskega življenja »Prelom«, ki jo bodo igrali v Kamniku ob 15 letnici prevrata, 28. oktobra. Polni hvala o lepoti kraja, kjer so taborili, so se vrnili naši skavti s svojim vrlim starejšim okrepčani in pripravljeni na novo delo.

Iz Novega mesta

n—Kino »Dom« v Sokolnem domu predvaja danes ob 18.15 in 20.30 zvočni film »CHAMP«. V glavnih vlogah: Jackie Cooper in Wallace Beery.

Iz Trbovelj

t—Nesreča motociklista. Pod tem naslovom smo poročali nedavno o nesreči, ki se je dogodila na cesti Sevnica—Krsko, pri kateri se je ponesrečil Karel Medvešek iz Trbovelj. Poročilo popravljamo v toliko, da motorja ni ravnal Medvešek, temveč njegov tovariš Zupanc Jernej. Medvešek se je samo vozil z njim na motociklu.

Vse, kar želite,

dobite v »Jutrovem«
mesnem mesniku

SLOVENC

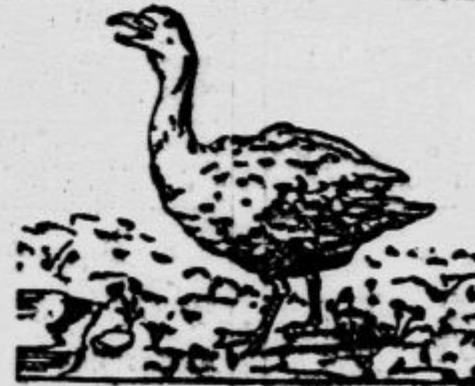
ki potujete v Beograd, ne pozabite posetiti

slovenski penzionat Zrinjskoga 16

Dobra domača kuhinja, čiste sobe, nizka cena. Priporoča se
8682 **MARIJA JEMC.**

PERJE

KOKOSJE, PURJE,
GOSJE in RACJE
NAVADNO, S
STROJEM CISCE-
NO in ČORANO

PO ZNATNO
NIZJIH CENAH

VZORCI SE POSI-
LJAJO BREZPLAČ-
NO in FRANKO

DOBAVLJA V
VSAKI MOKOZNI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4

